

Liga proti rakovine SR
League Against Cancer in Slovakia

Výročná správa Annual Report

2012

Liga proti rakovine, založená v roku 1990, člen Európskej asociácie lág proti rakovine (ECL) a člen Únie pre medzinárodnú kontrolu rakoviny (UICC) je nezávislá, nezisková, nepolitická, mimovládna charitatívna organizácia registrovaná na Slovensku ako občianske združenie. Riadená Generálnou radou, zapája sa do programu kontroly rakoviny smerom k jej prevencii, včasnému zisteniu, liečbe a starostlivosti v spolupráci s odborníkmi v onkológii a s inými zainteresovanými partnermi doma i v zahraničí.

The League against Cancer, founded in 1990, member of the European Cancer League Association (ECL) and member of the Union for International Cancer Control (UICC) is an independent, non-profit, non-political, non-governmental charitable organisation registered in Slovakia as the civic association. Governed by the General Board it is engaged in cancer control programme directed to prevention, early detection, treatment and care, in collaboration with cancer professionals, and other concerned partners at home and abroad.

Liga proti rakovine
Brestová 6
821 02 Bratislava

Tel.: +421 2 5292 1735

Fax.: +421 2 2081 2047

E-mail: lpr@lpr.sk

Web: www.lpr.sk

Bankový účet/ Bank Account: VÚB – Bratislava-mesto, a.s.
Č. účtu/Account number: 104 832 012/0200

OBSAH / CONTENT

Príhovor / Foreword	5
Výskyt a vývoj rakoviny na Slovensku / Occurrence and development of cancer in Slovakia	7
Finančná pomoc Ligy proti rakovine onkológii na Slovensku / Financial assistance of the League against cancer to oncology in Slovakia	10
Informujeme, vychovávame, radíme / We inform, educate, advise	12
Onkologická výchova v školách / Cancer education in schools	12
Publikácie / Publications	14
La Speranza / La Speranza	14
Kampaň Týždňa proti rakovine / Cancer Week Campaign	15
Boj proti fajčeniu / Battle against smoking	17
Potrebujeť hovoriť, potrebujete sa poradiť? / Need to talk, need to ask?	18
Linka pomoci / Helpline	18
16. Deň narcisov / 16 th Daffodil Day	19
Čo robíme pre telesnú a duševnú pohodu onkologických pacientov / What we do for the wellbeing of cancer patients	24
Pobyty pre onkologických pacientov / Vacations for cancer patients	24
Psychologické služby / Psychological services	26
Staráme sa o deti s onkologickými chorobami a ich rodiny / Support to child cancer patients and families	27
Domovy pre rodičov detí liečených v nemocnici / Homes for parents of children treated in hospitals	27
Prázdniny pre deti / Vacations for children	28
Finančná pomoc rodinám / Financial assistance to families	29
Príďte do Centra pomoci / Come to Cancer Help Centre	30
Valné zhromaždenie Ligy proti rakovine / General Assembly of the League against Cancer	32
VIII. Seminár pre onkologických pacientov / Cancer patients' seminar	32
III. Fórum onkologických pacientov / Cancer patients' forum	34
Organizačné jednotky LPR / LAC Organisational units	36
Medzinárodná spolupráca / International cooperation	38
Svetový deň proti rakovine / World Cancer Day	38
ECL Pracovná skupina pre podporu pacientov / ECL Patient's Support Working Group	38
ECL Výročná konferencia a Valné zhromaždenie / ECL Annual Conference and General Assembly	39
Udalosti / Events	40
Pochod proti rakovine prsníka / Breast cancer awareness march	40
89. Košický maratón mieru / 89 th Kosice Peace Marathon	41
Galavečer Herial / Gala evening Herial	41
In Memoriam / In Memoriam	42
Finančná správa / Financial Report	43
Správa audítora / Auditor's Report	49

PRÍHOVOR

Rakovina, jeden z najzávažnejších zdravotných problémov na celom svete, vyžaduje obrovskú a sústavnú pozornosť vládnych a mimovládnych inštitúcií, získavanie partnerov, ktorí pomáhajú, a pružnú ekonomiku. Bremeno rakoviny stále narastá a napriek veľkému úsiliu sú tu stále obavy, že pokrok vo všetkých oblastiach, ktoré s touto chorobou súvisia, nepokračuje tak rýchlo, ako by sa očakávalo.

Boj proti rakovine je dlhodobý proces, ktorý vyžaduje trvalú politickú investíciu. Výchova, prevencia, liečba, starostlivosť a výskum potrebujú značné zdroje – technické, lekárské, finančné a organizačné. Súčasná ekonomická situácia nemôže byť prekážkou, aby sa to, čo je potrebné urobiť, nerobilo.

S oprávnenou hrdosťou môžeme povedať, že Liga proti rakovine, ako popredná charitatívna organizácia zapojená do programu kontroly rakoviny na Slovensku, hrá významnú úlohu v jeho podpore a pomáha rozhodujúcim politickým činitelom pri plánovaní účinnej stratégie.

V priebehu roka 2012 sa uskutočnilo veľa aktivít v rámci prijatej stratégie Európskej asociácie lág proti rakovine a Medzinárodnej únie pre kontrolu rakoviny. Ich cieľom je pomáhať zmieriť súčasnú hrozivú situáciu inovačnými prístupmi a zaistiť, aby uskutočňovanie účinných riešení pokračovalo. Podporili sme inštitúcie prispievajúce k pokroku vo výskume, pomáhali sme lekárskym ústavom a nemocniciam k rozvoju infraštruktúry a translačného výskumu, k zavedeniu inovačných prístupov v lekárskej starostlivosťi a psychosociálnych službách pre onkologických pacientov a ich rodiny. Pokračovali sme v programe informovanosti a výchovy a pomáhali sme rôznym inštitúciám zlepšiť paliatívnu a hospicovú starostlivosť.

FOREWORD

As one of the most serious public health crises facing the entire world, cancer requires the continual attention of governmental and non-governmental institutions, recruitment of supporting partners, and a dynamic financial commitment. The cancer burden is set to increase, and despite all efforts there is growing concern that progress in all cancer-related areas is not advancing as rapidly as expected.

The fight against cancer is a long-term task which will need sustained political investment. Education, prevention, treatment, care and research demand enormous resources: technical, medical, financial and organisational. The present economic climate must not deter us from doing what needs to be done.

We are justifiably proud that the League against Cancer, as the leading charity involved in the cancer programme in Slovakia, plays a significant role in supporting it and helps decision-makers in planning effective strategies.

In the course of 2012 a large number of activities were conducted in accordance with the strategy devised by the European Association of Cancer Leagues and the Union for International Cancer Control. These were intended to help alleviate the menacing situation by innovative approaches and to ensure sustainable implementation of efficient solutions. We supported institutions making a substantial contribution to progress in research; we helped medical institutes and hospitals in developing infrastructure, implementing translational research, adopting innovative approaches in medical services, and introducing psychosocial services for cancer patients and their families. Also, we helped by educating and informing and by assisting various institutions in improvement of palliative and hospice care.

Pri čítaní nasledujúcich stránok sa dozviete, čo sa podarilo dosiahnuť na všetkých úrovniach boja proti rakovine – vo výchove, prevencii, liečbe, psychosociálnej starostlivosti, výskume – vďaka našim spoluobčanom, partnerom, rôznym inštitúciám a zdravotníckym odborníkom.

Liga proti rakovine vyslovuje veľkú vďaku a uznanie všetkým, ktorí s pokračujúcou sympatiou, dôverou a podporou umožnili, aby sa udržalo významné postavenie Slovenska medzi európskymi krajinami, ktoré neúnavne bojujú proti rakovine na všetkých frontoch.

When you read the pages that follow, you will see how much has been achieved at all levels of the fight against cancer – education, prevention, treatment, psychosocial care, research – thanks to our citizens, partners, diverse institutions, and health care professionals.

The League against Cancer extends its gratitude and sincere appreciation to all those who by continuing sympathy, trust and support have enabled Slovakia to maintain a respectable position among European countries fighting tirelessly against cancer on all fronts.

Eva Siracká

prezidentka Ligy proti rakovine
President of the League against Cancer

VÝSKYT A VÝVOJ RAKOVINY NA SLOVENSKU

Výskyt ochorení a úmrtí spôsobených zhubnými nádormi prebieha na Slovensku podobne ako v iných vyspelých štátach. Je charakterizovaný viac alebo menej rýchlym rastom nových ochorení a pomalším vzostupom úmrtnosti. Podľa údajov z Národného onkologického registra (NOR-SR) v roku 1968 bolo zistených 12.300 nových prípadov a 6.700 úmrtí spôsobených zhubnými nádormi. Tieto počty stúpli v roku 1995 takmer na 20.000 ochorení a 10.900 úmrtí ročne spolu u mužov a žien. V roku 2007 bolo zaznamenaných 14.164 ochorení a 6.850 úmrtí u mužov a 13.967 ochorení a 6.037 úmrtí spôsobených zhubnými nádormi u žien.

Podstatne aktuálnejšie údaje - odhady počtov najčastejšie diagnostikovaných zhubných nádorov pre rok 2012 na Slovensku - pripravili pracovníci Medzinárodnej agentúry pre výskum rakoviny (IARC – WHO) v rámci celoeurópskeho projektu EU CAN na základe údajov poskytnutých z NOR-SR. Celkový počet nových prípadov rakoviny v roku 2012 dosahuje 15.056 u mužov a 12.430 u žien a 6.850 úmrtí u mužov a 5.132 u žien, čo predstavuje takmer 30.000 nových prípadov a 11.783 úmrtí na rakovinu ročne.

Je potrebné zdôrazniť, že v súčasnosti požiadavky na diagnostiku a liečenie sa nevzťahujú iba na počet takmer 30.000 nových prípadov ročne. V tejto súvislosti má veľký význam i dlhodobo rastúca prevalencia – celkový počet novo zistených a prežívajúcich bývalých pacientov z predošlých rokov. Hodnoty prevalence určené NOR-SR pre deň 31.12.2007 (tzv. bodová prevalence) dosahovali počet 164.400 osôb. Je pochopiteľné že prežívajúci bývalí pacienti si vyžadujú nielen dlhodobé a často doživotné sledovanie v registri, ale aj opakované vyšetrenia, liečbu a psychosociálnu pomoc, čo presahuje možnosti bežnej evidencie. Naviac počty prežívajúcich pacientov sa rýchlo zvyšujú, pričom sú vystavení vyššiemu riziku vzniku nového zhubného nádoru v pôvodnom alebo inom orgáne.

V tabuľke 1 uvádzame odhadované absolútne počty zhubných nádorov spolu s percentom jednotlivých lokalizácií z celkového počtu zhubných nádorov zistených v roku 2012. V tejto tabuľke,

OCCURRENCE AND DEVELOPMENT OF CANCER IN SLOVAKIA

Cancer occurrence and deaths from cancer display in Slovakia the same pattern as in other developed countries, characterized by more or less expressive growth of new cancer cases and slow rise of mortality. According to data from the National Cancer Registry (NCRS) in the year 1968, 12 300 new cases and 6 700 deaths from cancer, together in both sexes were registered. These numbers increased in the year 1995 to nearly 20 000 cases and 10 900 deaths, and in the year 2007, 14 164 cancer cases and 6 850 deaths in men and 13 967 cases and 6 037 deaths in women were registered.

More actual data – estimates of numbers of the most common cancer sites in 2012 were prepared by the International Agency for Research on Cancer /IARC – WHO) in the frame of EU-CAN project using the data received from NCRS. The total number of new cancer cases in 2012 reached 15 056 in men and 12 433 in women, altogether almost 30 000 cases, and 6 651 deaths in men and 5 132 in women.

It is necessary to stress that the need of diagnostics and treatment does not concern only the 30 000 new cancer patients registered. Of the same importance is also the long-term growing prevalence (total number of new and surviving cancer patients from the past years). The extent of prevalence determined by NCRS on December 31,2007 (point prevalence) attained the number 164 400 persons. It is evident that surviving individuals need not only long lasting, sometimes long-life follow-up in the registry but also repeated examinations, treatment and psychosocial support. The numbers of cancer survivors show rapid increase and moreover these persons have higher risk of new primary cancer in the same or other organ.

Table I shows estimated absolute numbers of newly diagnosed most common cancers and percentage of the total amount of new cases in the year 2012 . In the table, as well as in the text, ab-

podobne ako aj v texte sa uvádzajú všetky údaje v absolútnych počtoch pre zdôraznenie rozsahu výskytu zhubných nádorov určitých lokalizácií, aj z hľadiska individuálnych potrieb, diagnostiky, liečby a celkovej starostlivosti

Z tabuľky je zrejmý význam očakávaného, trvalého dominantného postavenia rakoviny hrubého čreva u mužov i žien na Slovensku a to i pri ich porovnaní s údajmi z vyspelých štátov Európy a sveta. Analýza dlhodobých trendov však naznačuje pre budúcnosť kulmináciu a stabilizáciu ich výskytu. Prekvapujúce je rýchle narastanie rakoviny prostaty, čo viedie k posunu tejto lokalizácie na druhé miesto v celkovom počte prípadov a úmrtí na zhubné nádory v danom roku. Vzostup rakoviny prostaty úzko súvisí s rastom očakávaných rokov dožitia mužov na Slovensku. Na druhej strane rakovina plúc, ktorá s viac ako 2.000 prípadmi ročne vrcholila okolo roku 1985 a bola zodpovedná za celú tretinu úmrtí a štvrtinu všetkých ochorení na rakovinu, pokračuje v postupnom poklese ochorení a úmrtí. Napriek relatívne nízkemu, ale trvale narastajúcemu počtu rakoviny plúc u žien, ich vysoká úmrtnosť je zodpovedná za tretie miesto v celkových počtoch úmrtí na rakovinu u žien.

Rakovina prsníka dominovala behom niekoľkých desaťročí v celkových počtoch onkologických ochorení žien a jej vzostup bude pokračovať i v budúcich rokoch súbežne s rastom očakávaných rokov prežitia u žien. Dôležitý a nádejný poznatok je pokles mortality na rakovinu prsníka napriek vzostupu jej výskytu, pričom táto pozitívna situácia sa pripisuje kvalitnej liečbe a dlhodobému sledovaniu vyliečených prípadov. Významný vzostup a dominantné postavenie javí i rakovina tela maternice spolu s poklesom mortality v dôsledku pokroku v liečbe a diagnostike. Veľký význam sa pripisuje rakovine vaječníkov vzhľadom na ich výskyt v relatívne nízkej vekovej skupine 45 – 64 ročných žien. Stabilizovaný, ale relatívne vysoký výskyt rakoviny krčka maternice je zatiaľ iba čiastočne ovplyvnený skriningom. Vzťah medzi rannými *in situ* štádiami a invázivnými typmi – 540 ku 630, nemôže ovplyvniť mortalitu, ktorá predstavuje jediné kritérium úspešnosti skríningu. Zmenu vo vývoji výskytu však môže priniesť vakcínácia proti infekcii humánnym papiloma vírusom (HPV).

solute numbers are used to stress the extent of certain cancers occurrence and hence the extent of individual needs, diagnostics, treatments and overall care, as well.

Of importance is the expected persistent dominant position of colon cancer in both sexes, which is extremely high also in comparison with the developed countries in Europe and in the world. Long-term analysis of trends indicates tendency to culmination and stabilization in occurrence of this site cancer in future. Surprising is also the rapid increase of prostate cancer resulting in its second position in the total number of cancer cases and deaths actually. This evolution of prostate cancer coincides with the increase of life expectancy of men in Slovakia. Lung cancer, which culminated in men around the year 1985 with more than 2 000 cases yearly and was responsible for one third of all deaths and for one quarter of all new cancer cases in men, continues to decline in occurrence and mortality. On the other hand, despite relatively low but steadily increasing number of lung cancer in women, its high mortality led to the third position in the total number of deaths from cancer in women.

Breast cancer has exhibited in Slovakia during several decades dominant position in the total number of cancers in women in Slovakia and further increase can be expected with increasing life expectancy in women. On the other hand, despite increasing occurrence, the observed decline in mortality is of importance. This hopeful tendency is attributed to high quality of treatment and long lasting follow-up of former patients. Significant increase and dominant position displays the uterine body cancer but similarly as in the breast cancer the improved diagnostics and treatment led to decrease of mortality. Remarkable is the ovarian cancer occurrence in younger age groups – 45 to 64 years. Stabilized and relatively high incidence of uterine cervix cancer has been only partially influenced by screening. The relationship between the early *in situ* cancer and the invasive cancer – 540 to 630 cases can not influence mortality which is the only criterion of successful screening. Change in further evolution of this site occurrence may be awaited from the use of vaccination against infection by human papiloma viruses (HPV)

Pokračujúci pokles výskytu a úmrtia u rakoviny žalúdka, viac vyznačený u žien, je sprevádzaný presunom jej lokalizácie z dolnej časti hraničiacej s dvanásťnikom do hornej časti, komunikujúcej s pažerákom. Súčasne však bežný intestinálny typ nádorových buniek je postupne nahradzovaný agresívnejším difúznym typom nádorových buniek.

Za pozornosť stojí nárast malígnych kožných melanómov, ktorý zrejme súvisí s veľkou expozíciou na slnečné žiarenie počas dovoleniek v prímorských oblastiach s následným poškodením kože. Naproti tomu, nemelanómové, „ine“ zhubné nádory kože majú extrémne nízkú úmrtnosť, ale predstavujú svoju početnosťou, takmer 5.000 prípadov ročne, značné bremeno pre zdravotníctvo.

Záverom je treba zdôrazniť, že v ďalších rokoch dá sa očakávať nárast malígnych ochorení. Jeho spomalenie, stabilizáciu i zníženie dá sa dosiahnuť účinným onkologickým plánom, v ktorom primárna a sekundárna prevencia hrajú významnú úlohu. Vylúčenie rizikových faktorov a dobre organizované skríningové programy na vyhľadávanie včasných foriem rakoviny dávajú možnosti jej predísť a úspešne ju liečiť. Na Slovensku je to predovšetkým boj proti fajčeniu, nadmernému pitiu alkoholu, nárastu obezity a zníženej telesnej aktivity. Dobre organizovaný skríning je potrebné orientovať na vyhľadávanie zhubných nádorov krčka maternice, prsníka a hrubého čreva s konečníkom. Populačný NOR-SR môže poskytnúť údaje nielen pre orientáciu národného programu pre kontrolu rakoviny, ale i pre hodnotenie dosiahnutých výsledkov.

Continuing decline in occurrence and death of stomach cancer observed more in women is marked with the shift of its position from lower part (connection with duodenum) to upper part (connection with esophagus) and replacement of the common intestinal type by diffuse aggressive type of cancer cells.

Tab.1 Najčastejšie lokalizácie rakoviny na Slovensku / The most common cancers in Slovakia				
Absolútne počty a percentá z celkového počtu / Absolute numbers and percentage of the total number				
Odhady pre rok 2012 (EUCAN a Národný onkologický register SR) / Estimates for year 2012 (EUCAN and National Cancer Registry of Slovak Republic)				
Muži/Males		Lokalizácia/Cancer site	Ženy/Females	
%	Abs.počet/Numbers		Abs.počet/Numbers	%
18,6	2347	Hrubé črevo/Colon	1616	14,1
15,3	1934	Prostata/Prostate		
14,3	1804	Pľúca/Lung	727	6,4
6,5	823	Dutina ústna/Oral cavity	165	1,3
4,2	534	Žalúdok/Stomach	367	2,7
		Prsník/Breast	2312	23,2
		Telo maternice/Uterine body	927	8,1
		Krčok maternice/Uterine cervix	607	5,3

It seems necessary to stress the slowly growing occurrence of malignant skin melanomas caused evidently by increased sun exposure, mostly during seaside holidays and resulting skin damage. On the other hand, the occurrence of non melanoma, “other” skin cancer with nearly 5000 new cases yearly present despite their extremely low lethality – less than 1%, rather heavy burden for health care services.

In conclusion it is necessary to stress that in the coming years increasing occurrence of cancer related to the growth of life expectancy and increasing number of people in higher age groups may be expected. Slowing, stabilization and decrease can be attained by effective cancer control programme in which primary and secondary prevention play an important role. Elimination of risk factor and thoroughly organised screening programme for detection of early cases give chance to prevent cancer and to treat it early. Uppermost is the fight against smoking, excessive alcohol consumption, growth of obesity and physical inactivity. Well organised screening programme should be oriented in Slovakia to cancer of uterine cervix, breast and colon with rectum. The population based NCRS provides not only data for the strategy of the national cancer control programme but also for the evaluation of achieved results.

FINANČNÁ POMOC LIGY PROTI RAKOVINE ONKOLÓGII NA SLOVENSKU

Liga proti rakovine pokračuje v podpore mnohých projektov, ktoré smerujú k pokroku vo viacerých oblastiach programu kontroly rakoviny.

V r. 2012 sa z výnosu zbierky Dňa narcisov vyčlenila suma **442 577 €**, ktorá sa rozdelila do ústavov, medicínskych center, univerzít, výskumných ústavov a do rôznych zariadení v celom štáte. Cieľom finančnej podpory bolo urýchliť pokrok v prevencii, diagnostike, liečbe a starostlivosti. Podstatná časť udelených grantov išla na rozvoj infraštruktúry, na lekárske prístroje a vybavenie, na výskum orientovaný na pacienta a na dosiahnutie účinnej liečby a starostlivosti prenosom základného výskumu do klinickej praxe.

Nakoľko sú stále medzery v psychosociálnej starostlivosti, rehabilitácii a paliatívnej starostlivosti, zahrnuli sme tiež túto oblasť do našej finančnej pomoci.

V r. 2012 prišlo veľké množstvo žiadostí z rôznych inštitúcií z celého Slovenska. Žiadosti posudzujú členovia Generálnej rady a odborníci z Vedeckej rady na základe jasne stanovených kritérií. Rozhodnutie o udelení grantov závisí od hodnotenia priority predloženého projektu a samozrejme i od úspechu pri získavaní finančných zdrojov, v tomto prípade od výsledku verejnej finančnej zbierky Deň narcisov.

Sme potešení, že sme mohli investovať veľkú sumu peňazí na projekty, ktoré pomáhajú ku kontinuálnemu rozvoju, čo umožňujú dary našich spoluobčanov, za čo im patrí naša vďaka.

FINANCIAL ASSISTANCE OF THE LEAGUE AGAINST CANCER TO ONCOLOGY IN SLOVAKIA

The League against Cancer continues to support a wide range of projects that contribute to progress in several areas of the cancer control programme.

In 2012, a sum of **442 577 €** allocated from the Daffodil Day revenues was granted to institutes, medical centres, universities, research institutes and various community settings across the country. The financial aid was aimed to enhance progress in prevention, diagnosis, treatment and care. Substantial part of the grants was awarded for development of infrastructure, purchase of medical instruments and equipment, patients-oriented research and for achievements in efficiency of treatment and care by translation of basic research into clinical applications.

As there are still gaps in the psychosocial care, rehabilitation and palliative care, this area has also been considered in our financial assistance.

In 2012 a great amount of grant applications was submitted from various institutions from all over the country. Applications are considered by members of the General Board and experts from the Scientific Board according to clearly defined criteria. Decisions on the allocation of the money are dependent on consideration of the priority of the submitted project and naturally on the success of the fundraising activities, namely the Daffodil Day fundraising.

We are pleased that we were able to invest large sum of money in projects helping achieve continuous advancements. This was made possible by the contribution of our citizens to whom we extend our thanks.

ZOZNAM INŠTITÚCIÍ PODPORENÝCH V ROKU 2012 Z PRÍJMU DŇA NARCISOV
LIST OF INSTITUTIONS THAT RECEIVED FUNDING IN 2012 FROM THE DAFFODIL DAY REVENUE

1. Medicínske a výskumné projekty
Medical and research projects

Ústav experimentálnej onkológie SAV, Bratislava Cancer Research Institute Slovak Academy of Sciences, Bratislava	31 500,00 €
Národný onkologický ústav, Bratislava National Cancer Institute, Bratislava	21 000,00 €
Onkologický ústav sv. Alžbety, Bratislava St. Elisabeth Cancer Institute, Bratislava	110 000,00 €
DFNsP, Bratislava Pediatric Faculty Hospital, Bratislava	17 500,00 €
Východoslovenský onkologický ústav, Košice East Slovakia Cancer Institute, Košice	57 000,00 €
Univerzitná nemocnica L. Pasteura, Košice L. Pasteur University Hospital, Košice	10 000,00 €
Univerzita P.J.Š – Ústav lekárskej biológie, Košice P.J.Š University –Medical Biology Inst., Košice	4 994,32 €
Fakultná nemocnica, Skalica Faculty Hospital, Skalica	15 000,00 €
FNsP F.D. Roosevelt, Banská Bystrica F.D. Roosevelt Faculty Hospital, Banská Bystrica	9 993,60 €
DFNsP, Banská Bystrica Pediatric Faculty Hospital, Banská Bystrica	30 000,00 €
Všeobecná nemocnica, Lučenec General Hospital, Lučenec	5 000,00 €
Kysucká nemocnica, Čadca Kysuce Hospital, Čadca	2 990,00 €
Fakultná nemocnica, Nitra Faculty Hospital, Nitra	11 100,00 €
Fakultná nemocnica, Prešov Faculty Hospital, Prešov	14 500,00 €

Univerzitná nemocnica, Martin
University Hospital, Martin

27 950,00 €

Nemocnica sv. Cyrila a Metoda, Bratislava
St. Cyril and Method Hospital Bratislava

10 000,00 €

Spolu/Total

378 527,92 €

2. Medicínske služby a hospicová starostlivosť
Medical services and hospice care

Vranovská nemocnica, Vranov n. Topľou
Hospital, Vranov n. Topľou

10 000,00 €

Fakultná nemocnica, Trenčín
Faculty Hospital, Trenčín

7 000,00 €

Fakultná nemocnica, Trnava
Faculty Hospital, Trnava

6 000,00 €

Nemocnica L. Svobodu, Svidník
L. Svoboda Hospital, Svidník

5 000,00 €

Svetielko pomoci, Košice
Little Light of Help, Košice

20 000,00 €

PRO VITAE, Lučenec
PRO VITAE, Lučenec

2 000,00 €

Nemocnica sv. Františka, Bratislava
St. Francis Hospital, Bratislava

5 000,00 €

Diecézna charita, Nitra
Diccese Charity, Nitra

3 000,00 €

Refúgium, Trenčín
Refugium, Trenčín

3 000,00 €

Hospic sv. Lujza, Handlová
Hospice St. Louise, Handlová

1 500,00 €

Dobrovoľnícka skupina Vŕba, Stupava
Vrba – volunteers group, Stupava

1 500,00 €

Spolu/Total

64 000,00 €

Spolu 1. + 2.

442 527,92 €

INFORMUJEME, VYCHOVÁVAME, RADÍME

Podobne ako v uplynulých rokoch smerovalo naše veľké úsilie ku zvýšeniu povedomia verejnosti o všetkých aspektoch rakoviny vrátane rizikových faktorov, preventívnych opatrení, včasného zistenia rakoviny, liečby, starostlivosti, rehabilitácie a iniciatív vo výskume. Informačné a výchovné aktivity spočívali v distribúcii tlačovín - letákov, brožúr, plagátov, v prednáškach, seminároch, workshopoch, Linke pomoci a poradenskej službe a v kampaniach s použitím všetkých médií. Táto činnosť sa uskutočňovala v rôznych strediskách prístupných verejnosti, v školách, závodoch, organizáciách, záujmových skupinách, kluboch. Cieľom bolo informovať o všetkom, čo sa týka onkologických chorôb, odstraňovať rôzne mýty a mylné predstavy a učiť ľudí, že sú za svoje zdravie zodpovední. Veľký dôraz sme kládli na odporúčania Európskeho kódexu proti rakovine, ktorého cieľom je znížiť incidenciu rakoviny primárnej prevenciou - vyhýbať sa riziku fajčenia, nadmerného pitia alkoholu, nezdravej strave, telesnej nečinnosti, obezity a škodlivého účinku slnka - a znížiť chorobnosť a úmrtnosť sekundárnej prevenciou – zistiť a liečiť rakovinu včas. Pri najčastejších druhoch rakoviny – prsníka, krčka maternice, hrubého čreva a konečníka sme sa zamerali na potrebu kontrolovaných skríningových programov.

ONKOLOGICKÁ VÝCHOVA V ŠKOLÁCH

Tento edukačný program, ktorý sme iniciovali v roku 1998, po- kračuje bez prerušenia na stredných školách v rôznych regio- noch Slovenska. V 70 školách ho zdokonaľujeme pravidelnými workshopmi s aktuálnymi tématami, ktoré sa týkajú nezdravého spôsobu života, ale aj informáciami o rôznych nových prístupoch smerujúcich k podpore onkologických pacientov.

V júni, koncom školského roka 2011/2012 uskutočnil sa pod- la plánu výročný workshop v Bratislave. Študenti a ich učitelia si vypočuli prednášky na tému prevencie a rizika nebezpečného trendu stravovania u dievčat a mladých žien, ktoré ohrozujie ich telesné i psychické zdravie. V druhej časti workshopu sa účas- níci oboznámili s perspektívou psychosociálnej starostlivosti o onkologických pacientov.

WE INFORM, EDUCATE, ADVISE

As in previous years, great efforts were made to increase public awareness of all aspects of cancer, including risk factors, preventative measures, early cancer detection, treatment, care, rehabilitation, and initiatives in research. Information and education activities included distribution of printed material (leaflets, brochures, posters), lectures, seminars, workshops, Helpline and counselling service, and campaigns using all available media. Activities were conducted in various community centres, schools, enterprises, organisations, interested parties, and clubs. The aim was to impart knowledge in all that concerns cancer diseases, thus helping to remove myths and misconceptions and educate people to take responsibility for their own health. Special emphasis was placed on the recommendations of the European Code Against Cancer, whose target is to decrease incidence by primary prevention, i.e. by avoiding the risks of smoking, excessive alcohol drinking, unhealthy nutrition, physical inactivity, obesity, and harmful effects of the sun, and to decrease morbidity and mortality by secondary prevention, i.e. to detect and treat cancer early. As regards the most prevalent cancers (breast, uterine cervix and colorectal cancer), we focused on the need for controlled screening programmes.

CANCER EDUCATION IN SCHOOLS

Launched in 1998, this education programme continues uninterrupted in secondary schools in various regions of Slovakia. In 70 schools the programme has been expanded with regular workshops, devoted to current topics related to the hazards of an unhealthy life and information on activities assisting cancer patients.

In June, at the end of the 2011-2012 school year, a planned workshop took place in Bratislava. Students and their teachers heard lectures on prevention topics and the hazards of dangerous trends in the nutrition of girls and young women, which threaten their physical and psychic health. In the second part of the workshop participants received information on perspectives in the psychosocial care of cancer patients.

V závere workshopu sa zhodnotili výsledky súťaže „V našej škole sa nefajčí“, ktorá spočívala v šíduí vzťahov študentov k fajčeniu. Najlepšie výpovede študentov zo zúčastnených škôl z celého Slovenska, prečo nefajčia a ako sa vyhýbajú tomuto pokušeniu, boli odmeneňané cenami. Prvé miesto získala Bratislava, druhé Michalovce, tretie dve školy, v Sečovciach a Tvrdošíne.

Kedže v tom čase sa konal v Bratislave tradičný pochod upozorňujúci na problém rakoviny prsníka u žien, organizovaný firmou Avon v spolupráci s Ligou proti rakovine, študenti a ich učitelia mali možnosť zúčastniť sa a prispieť k tejto úspešnej misii.

At the conclusion of the workshop, the results of the "No Smoking at our School" competition, based on analysis of attitudes of students towards smoking, were evaluated. Prizes were awarded for the best testimonies of students from participating schools from all over the country, explaining why they do not smoke and how they avoid the temptations. First place went to Bratislava, second to Michalovce, and third to Sečovce and Tvrdošíne.

Precisely at this time the Breast Cancer Awareness March, organised by the AVON company in cooperation with the League against Cancer, took place in Bratislava. Hence, the students and their teachers had the opportunity to participate and contribute to this successful undertaking.

PUBLIKÁCIE

Publikačný program LPR má za cieľ šíriť dôležité informácie z rôznych oblastí rakoviny. Mimoriadna pozornosť sa venuje informáciám o nových iniciatívach z oblasti podpory a služieb pre onkologických pacientov. Pri významných kampaniach týkajúcich sa preventívnych stratégií poskytujú sa brožúry a letáky so špeciálnym posolstvom upozorňujúcim verejnosť, ako znížiť riziko rakoviny.

PUBLICATIONS

The LAC publication programme disseminates important information on various topics of cancer. Special emphasis is put on information about new initiatives in cancer patients' support and services. In important campaigns focused on preventive strategies, brochures and leaflets with special messages are provided to guide the general public on how to reduce the risk of cancer.

Zoznam dostupných publikácií uvádzame na webovej stránke LPR.

LA SPERANZA – ČASOPIS LIGY PROTI RAKOVINE

Mnoho ľudí postihnutých rakovinou, pacienti, ich príbuzní, aj iní potrebujú informácie, pomoc a podporu. Jedným z cieľov tohto časopisu, ktorý od r. 2011 vychádza 5-krát v roku a je bezplatný, je informovať, odpovedať na otázky a dať priestor tým, ktorí sa chcú o svoje osudy deliť. Mnohým, ktorí ho čítajú, poskytuje pocit úľavy, že sú tu aj iní s podobným osudem, s ktorími si môžu vymeniť skúsenosti a rady. Chceme im byť na blízku, zbierať, rozvíjať a šíriť ich poznatky a vniest' do ich života zmenu.

A list of available publications may be found at the LAC website.

LA SPERANZA – MAGAZINE OF THE LEAGUE AGAINST CANCER

The large numbers of people affected by cancer, the patients, their relatives and others, need knowledge, help and support.

This magazine, produced since 2011 and distributed 5 times a year free of charge, aims to inform, to give answers to questions, and to offer a place to those who want to share stories. Many people, while reading it, are relieved to realise that there are others with whom they can share experiences and ideas. We want to get in closer dialogue with them, to collect, develop and disseminate their knowledge, and to make a difference to their lives.

KAMPAŇ TÝŽDŇA PROTI RAKOVINE,

ktorý sa koná tradične každý rok v októbri, má za cieľ upozorniť verejnosť na význam preventívnych opatrení.

V priebehu Týždňa proti rakovine v r. 2012 LPR uskutočnila kampaň, ktorá smerovala k ženám. Jej zámerom bolo upozorniť na nebezpečenstvo najčastejších druhov rakoviny, ktoré hrozí ženám – na rakovinu prsníka, krčka maternice, hrubého čreva a konečníka – a vyburcovať ich, aby sa proti tejto chorobe bránili a včas vyhľadali lekára.

V informačnej a výchovnej kampani sa použili všetky dostupné médiá, distribúcia materiálov, organizovanie prednášok v školách a rôznych inštitúciách. Posolstvo smerovalo k ženám vo forme dvoch oslovení vysielaných v TV, rozhlase, v inzerátoch v novinách a ženských časopisoch. V prvom oslovení sa obracia muž na ženy s otázkou „Prečo sa ma bojíte?“ a v druhom, ktorý nasledoval po niekoľkých dňoch, ten istý muž, už ako lekár, vysvetluje dôležitosť vyšetrenia pre záchrannu života.

CANCER WEEK CAMPAIGN

takes place traditionally every year in October and is designed to increase public awareness of the significance of preventative measures.

During Cancer Week in 2012, the LAC launched a campaign directed at women. Its aim was to draw their attention to the dan-

ger of the most prevalent cancer diseases in women – breast, uterine cervix and colorectal cancer – and alert them to take action against the disease by seeing a doctor early.

The informational and educational campaign included extensive use of media, distribution of informational material, and lectures organised at schools and various institutions. The message was addressed to women in the form of two announcements, presented in TV, radio, newspapers and women's magazines. In the first announcement a man asks women: "Why are you afraid of me?" In the second, following a few days later, the same man, dressed as a doctor, explains the importance of a potentially life-saving examination.

Letáky distribuované v tisícoch exemplároch počas **tradičného Dňa jabĺk**, ktorý je súčasťou Týždňa proti rakovine, obsahovali aktuálne informácie o spôsoboch prevencie a včasného zistenia choroby. K ďalším sprievodným aktivitám patrili prednášky, kde odborne školení inštruovaní študenti medicíny a lekári informovali o dopade nezdravého spôsobu života na riziko vzniku rakoviny.

Na tlačovej besede uviedla LPR údaje o najčastejších druhoch rakoviny u žien a zdôraznila urgentnú potrebu boja proti nim zavedením skríningových programov na ich včasné zistenie.

Leaflets with information on these particular cancers and the possibility of their early detection were distributed in thousands of copies across the country on the **traditional Apple Day**, a concomitant event of Cancer Week. Trained medical students and doctors lectured on the relation between unhealthy lifestyles and the risks of cancer.

At a press conference the LAC presented data on prevalent cancers in women and stressed the urgent need for action through the provision of screening and early detection programmes.

BOJ PROTI FAJČENIU

S cieľom znížiť chorobnosť a úmrtnosť na rakovinu vynakladá LPR veľké úsilie na výchovu verejnosti o nebezpečenstve fajčenia a riziku užívania tabaku. Rôzne podujatia smerujú k tomu, aby sa zo strany verejnosti vyvinul tlak k nefajčeniu. I ked' sa reakcie verejnosti na naše aktivity nedajú hodnotiť, dá sa povedať, že kampane, ktoré sme v minulých rokoch uskutočnili, prispeli k zmenenému postoju spoločnosti k fajčeniu na verejných miestach.

V tomto roku v spolupráci so študentmi medicíny sme v rámci programu onkologickej výchovy v školách pokračovali v zdravotníckych projektoch týkajúcich sa fajčenia a experimentovania mladých ľudí s fajčením.

LPR pomáhala informačnými materiálmi v kampani Exfajčiaři sú nezastaviteľní.

BATTLE AGAINST SMOKING

Aiming to reduce cancer morbidity and cancer mortality, LAC invests large efforts in promoting public education related to smoking hazards by increasing awareness of the risks of tobacco use. Diverse activities have been undertaken to create social pressure not to smoke. Even if we cannot quantify the public response to our activities, we can say that the campaigns which we organised in recent years have changed the public atmosphere, as regards attitudes towards smoking in public places.

This year, in cooperation with medical students, we continued working on projects on health-related subjects regarding smoking and preventing youth from experimenting with smoking, in the context of the programme of Cancer Education in Schools.

The LAC assisted in providing informational materials during the "Ex-smokers are Unstoppable" campaign.

POTREBUJETE HOVORIŤ, POTREBUJETE SA PORADIŤ ?

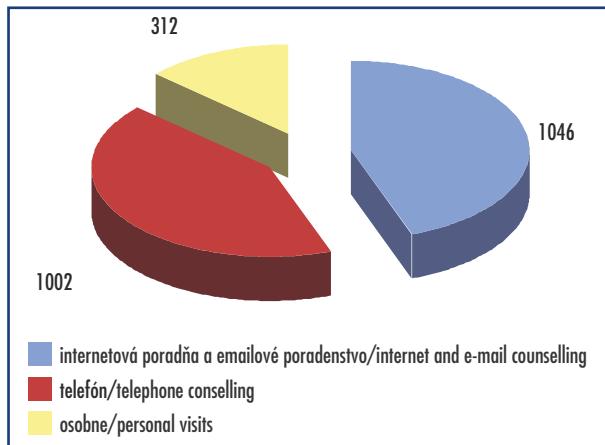
LINKA POMOCI A PORADENSKÁ SLUŽBA 02/52 96 51 48

je prístupná vo všedné dni, kedy v stanovenom čase lekári špecializovaní v onkológii, psychológovia a sociálny pracovník poskytujú svoje služby. Kontakt umožňuje telefón, e-mail, online, osobná návštěva. Odborníci pracujú pod svojím menom s označením svojej špecializácie, klienti môžu zostať anonymní alebo uviesť svoje meno, ak je to potrebné. Z dôvodov štatistickej dokumentácie sa robí jednoduchý záznam. Klienti, ktorí dávajú prednosť osobnej návštěve, môžu prísť bez predchádzajúceho dohovoru, ale v špeciálnych prípadoch vyžadujúcich na poradu dlhší čas, je lepšie termín návštěvy si vopred dohovoriť. Informácie a rady sa poskytujú v rôznych oblastiach – prevencii, včasnom zistení, príznakoch, spôsoboch diagnostiky a liečby, psychosociálnej podpore, sociálnych nárokoch, reabilitácii a iných.

Našimi klientmi sú predovšetkým ľudia postihnutí rakovinou, ich príbuzní, priatelia, ale aj iní, ktorí chcú mať o rakovine viac informácií – o prevencii, moderných prístupoch v liečbe, o pokroku vo výskume. Rady a informácie sa môžu doplniť poskytnutím brožúr, ktoré sa týkajú daného problému.

Popri Linke pomoci v Bratislave ďalšie zdroje informácií a rád sú prístupné v Centre pomoci v Martine a v Košiciach.

V r. 2012 sme zaznamenali na Linke pomoci v Bratislave 2360 kontaktov.

NEED TO TALK, NEED TO ASK?

HELPLINE AND COUNSELLING SERVICE 02/ 52 96 51 48

is provided on weekdays at a set time by doctors specialising in oncology, psychologists and social workers. Contacts are possible by phone, e-mail, online, or face-to-face visits. Doctors provide service at an arranged time under their own names, indicating their specialisation. The clients may remain anonymous, or give their names when necessary. For statistical reasons a simple record entry about the client is made.

Clients desiring face-to-face counselling may come without an appointment, but making an appointment is preferable in special cases which require a longer time. The service provides information and advice on various issues: prevention, early detection, symptoms, types of diagnostic and treatment approaches, psychosocial support, social benefits, rehabilitation, etc.

Our clients are predominantly people who have cancer and their relatives or friends, as well as people wanting to know more about cancer, its prevention, and the modern approaches in treatment and progress in research. Advice and guidance may be completed by providing the clients with brochures related to matters connected with the illness.

Besides the Helpline in Bratislava, additional sources of information and advice are available at the Cancer Help Centres in Martin and Košice.

In 2012 the Helpline in Bratislava recorded 2360 contacts.

16. DEŇ NARCISOV

Národná jednodňová zbierka Deň narcisov sa uskutočnila na celom Slovensku 13. apríla. S pomocou viacerých partnerov, 16 000 dobrovoľníkov a rozsiahlej mediálnej kampane podarilo sa dosiahnuť plánovaný cieľ, získať sympatie verejnosti a s jej finančným prispiením umožniť rozvoj programu kontroly rakoviny na Slovensku. Napriek ľahkej ekonomickej situácii celkový výsledok bol veľkým úspechom. V r. 2012 pomocná ruka našich spoluobčanov bola veľmi štedrá a konečný výsledok zbierky Dňa narcisov priniesol sumu **1 005 155,66 €**.

Liga proti rakovine vyjadruje svoju vdôvku a uznanie všetkým, ktorí pomáhali. Boli to dobrovoľníci – študenti z rôznych škôl, univerzít, Slovenský skauting, Slovenský Červený kríž, partneri pomáhajúci v propagácii kampane, super- a hypermarkety, kto-

ré umožnili zákazníkom prispieť na zbierku v svojich priestoroch, telekomunikácie a všetci občania prejavujúci porozumenie pre program zachraňujúci ľudské životy, ktorý sa týka každého z nás.

Deň narcisov bol podporený výnimočným darom – šperkom v podobe narcisu pozostávajúcim zo 192 brúsených diamantov, ktorý Lige proti rakovine venoval neznámy darca. Naším plánom je zmeniť ho formou dražby na peniaze a získanú sumu venovať na podporu programu psychosociálnej starostlivosti o onkologických pacientov.

16TH DAFFODIL DAY

The national one-day fundraising activity, Daffodil Day, took place all over the country on April 13. With the help of several partners, 16,000 volunteers and a huge media campaign, the goal of gaining the trust of the general public and through their financial contributions enabling development of the cancer control programme in Slovakia, was achieved. Despite the difficult economic

situation, the final proceeds amounted to a major success. In 2012 the helping hand offered by our citizens was especially generous, with Daffodil Day raising the record sum of **€ 1,005,159.66**.

The League against Cancer extends its gratitude and appreciation to all who helped. To the volunteers – students from various schools, universities, Slovak Scouting, Slovak Red Cross, partners helping to promote awareness of the campaign, supermarket and hypermarket chains enabling donations by their customers on their premises, telecommunications, and all citizens who showed understanding for the life-saving programme that concerns each one of us.

Daffodil Day was highlighted by a special gift: a jewel in the shape of the daffodil flower, consisting of 192 cut diamonds, given to the League against Cancer by an anonymous donor. Our plan is to sell it by auction and use the proceeds for the project of psychosocial support for cancer patients.

Ďakovný koncert v závere Dňa narcisov v roku 2012 sa uskutočnil na hlavnom námestí v Bratislave. Hudobný program v podaní známych umelcov si vypočuli významné osobnosti z oblasti zdravotníctva a spoločenských kruhov, medzi nimi aj ministerka zdravotníctva pani Zuzana Zvolenská. V svojom príhovore vyzdvihla prínos práce Ligy proti rakovine a podľakovala sa dobrovoľníkom a ďalším, ktorí spolupracovali a prispeali k úspešnému výsledku. Prezidentka LPR Eva Siracká podľakovala všetkým, čo sa na Dni narcisov zúčastnili a prejavili tak cit pre humanitu. V závere koncertu odovzdali zástupcovia spoločnosti KIA Liga proti rakovine auto na podporu projektov LPR v oblasti psychosociálnej starostlivosti.

The **Thanksgiving concert** concluding Daffodil Day was held at the main square in Bratislava. A musical performance, presented by popular artists, was attended by distinguished authorities of the health and social sectors, among them the Minister of Health Zuzana Zvolenská. In her speech she praised the activities of the League against Cancer and thanked all volunteers and all those who cooperated and contributed to the successful result. The President of the LAC Eva Siracka thanked all those who participated and showed their humanity. At the end of the ceremony a generous contribution was made by representatives of KIA, who donated a car to the LAC as an aid for projects in the psychosocial area.

Použitie čistého výnosu Dňa narcisov 2012 / Allocation of the Daffodil Day 2012 net income		
1.	Medicínske a výskumné projekty, medicínske služby, hospicová starostlivosť / Medical and research projects, medical services, hospice care	442 527,92 €
2.	Psychosociálna starostlivosť/Psychosocial care	
a.	Prázdniny pre deti, rekondičné a relaxačné pobytov pre onkologických pacientov, rehabilitácia / Vacations for children, reconditioning and relaxation stays for cancer patients, rehabilitation	174 826,88 €
b.	Finančná pomoc onkologickým pacientom a rodinám / Financial aid for cancer patients and families	12 900,00 €
c.	Prevádzka Centier pomoci - Bratislava, Martin, Košice / Operating expenses of Cancer Help Centres - Bratislava, Martin, Košice	29 486,58 €
Spolu/Total		217 213,46 €
3.	Výchova, informácie, poradenstvo/Education, information, counselling	
a.	Projekty primárnej a sekundárnej prevencie / Primary and secondary prevention projects	16 977,70 €
b.	Onkologická výchova v školách / Cancer education in schools	20 324,50 €
c.	Publikácie (brožúry, letáky) / Publications (brochures, leaflets)	28 647,70 €
d.	Deň narcisov - materiál, informácie / Daffodil Day - material, publicity	98 500,00 €
e.	Kampaň Týždňa proti rakovine / Cancer Week Campaign	37 295,96 €
f.	Fórum onkologických pacientov / Cancer patients' forum	21 684,55 €
g.	Psychosociálne poradenstvo - workshopy / Psychosocial counselling - workshops	1 849,57 €
Spolu/Total		225 279,98 €
4.	Finančná pomoc pre regionálne programy organizačných zložiek LPR / Financial assistance in regional programmes of the LAC units	91 783,75 €
Spolu/Total (1+2+3+4)		976 805,11 €

ČO ROBÍME PRE TELESNÚ A DUŠEVNÚ POHODU ONKOLOGICKÝCH PACIENTOV

POBYTY PRE ONKOLOGICKÝCH PACIENTOV

V priebehu uplynulých rokov LPR uskutočnila mnoho iniciatívnych podujatí, ako zlepšíť kvalitu života pacientov a pomáhať im nájsť cesty k vyrównaniu sa s chorobou a jej telesnými a psychickými následkami. Zachovávajúc tradíciu, každý rok sa pre nich pripravujú jednotyždňové rekondičné a relaxačné pobytov.

Rekondičné pobytov sa v r. 2012 uskutočnili v kúpeľoch Vyšné Ružbachy, Trenčianske Teplice a vo Vysokých Tatrách v Tatranskej Lomnici a zúčastnilo sa na nich 500 členov z pobočiek a svojpomocných klubov LPR, prevažne pacientok s rakovinou prsníka, zo všetkých regiónov Slovenska. Účastníci sa mohli tešiť z rôznych sprievodných podujatí- výletov, plávania, improvizovaných predstavení, tvorivých workshopoch.

WHAT WE DO FOR THE WELLBEING OF CANCER PATIENTS

VACATIONS FOR CANCER PATIENTS

Over the years, the LAC has developed several initiatives leading to improvement of patients' quality of life and helping them find ways of coping with the disease and its related physical and psychosocial consequences. In keeping with tradition, vacations are arranged for them every year in the form of reconditioning and relaxation stays lasting one week.

Reconditioning stays which took place in 2012 in spas – Vyšné Ružbachy, Trenčianske Teplice and in the Tatranská Lomnica in the High Tatra mountains – were attended by 500 members of the affiliated LAC units and self-help groups, mostly for breast cancer patients from all regions of the country. Participants enjoyed diverse activities, outings, swimming, improvised performances, craft workshops, etc.

Relaxačných pobytov vo Vysokých Tatrách (Tatranská Štrba), v kúpeľoch (Dudince) a v rekreačnom stredisku (Podkylava) sa zúčastnilo 278 pacientov s rôznymi diagnózami, muži i ženy. V priebehu pobytu mnohé podujatia smerovali k telesnej a psychickej rehabilitácii pod vedením školených fyzioterapeutov, psychológov, sociálnych pracovníkov. Súčasťou programu boli výlety do zaujímavých miest a večery spojené so zábavou.

Ďalšie prázdninové pobytov organizované rôznymi združeniami onkologických pacientov a svojpomocnými skupinami, ktoré sú kolektívnymi členmi LPR, umožnila tiež jej finančná podpora.

Vcelku tento spôsob podpory, pomoci a rehabilitácie na ceste k uzdraveniu bol poskytnutý asi 1000 prežívajúcim pacientom.

Relaxation stays arranged in the mountains (Tatranská Štrba), in spas (Dudince) and at a recreation resort (Podkylava) were attended by 278 patients with various cancer diagnoses, both men and women. During the stay several social activities, aimed at physical and psychological rehabilitation, were provided by trained physiotherapists, professional psychologists and social workers. Excursions to interesting places and evenings with entertainment were part of the programme.

Further vacations arranged by various patients' organisations and self-help groups which are collective members of the LAC were also enabled by LAC funding.

In total, support, assistance and rehabilitation on the road to recovery was provided for more than 1,000 cancer survivors.

PSYCHOLOGICKÉ SLUŽBY

Dokonalá starostlivosť o onkologického pacienta vyžaduje nie len účinnú liečbu rakoviny, ale aj účinnú liečbu pacienta s rakovinou. Inými slovami, nestačí len hľadať stále lepší spôsob, aby sa pacient vyliečil alebo aby sa mu predĺžil život. Nepríjemné symptómy a rôzne problémy, ktoré chorobu a jej liečbu sprevádzajú, sú niekedy veľmi vážne a dlhodravujúce a majú na život pacienta a jeho pohodu negatívny dopad, treba riešiť.

Napriek tomu, že lekárska starostlivosť je vo všeobecnosti veľmi dobrá, ešte stále sú pomerne veľké medzery v poskytovaní služieb, ktoré môžu kvalitu života zlepšiť. Keďže počty ľudí s rakovinou narastajú a mnohí z nich majú veľké psychosociálne problémy, stáva sa rozvoj nových prístupov k potrebám pacientov veľmi urgentnou záležitosťou.

Pred troma rokmi sa LPR rozhodla iniciovať snahu o zlepšenie situácie v tejto oblasti a zaviesť nový program psychosociálnej onkológie. Jeho cieľom je sprevádzať pacienta v priebehu jeho liečby a po jej ukončení a poskytovať mu rady a pomoc pri vyrovnaní sa s ťažkosťami, ktoré choroba prináša. Program psychologických služieb, poskytovaný bezplatne odbornými psychológmi, je toho času dostupný v 17 onkologických nemocničach a 6 ambulanciách a je plne financovaný zo zdrojov LPR. V niektorých nemocničiach sa poskytuje aj sociálne poradenstvo. Program sa uskutočňuje v týchto mestách: Banská Bystrica, Bratislava, Košice, Liptovský Mikuláš, Lučenec, Martin, Michalovce, Nitra, Nové Zámky, Prešov, Prievidza, Skalica, Trebišov, Trenčín, Trnava, Vyhne, Žilina.

PSYCHOLOGY SERVICES

Providing high-quality care for cancer patients requires effective treatment of cancer and effective treatment of the patient with cancer also. In other words, it is not enough to develop better ways of treating people and to help them in achieving a cure or longer life. The unpleasant symptoms and the various problems that accompany the disease and its treatment, which may be severe and persistent and have an adverse effect on patients' wellbeing, need to be addressed.

Even though the medical care, on average, is of very good quality, there are significant gaps in the provision of care services improving the patient's quality of life. As the number of people with cancer is increasing and many of them face psychosocial problems, the development of new approaches tailored to the needs of patients is an urgent task.

Three years ago, the LAC took the lead in efforts to achieve improvement in this area by introducing a new programme of psychosocial oncology. Its goal is to accompany the patient throughout the treatment and after it, and provide assistance and help in coping with the problems caused by the disease. This programme, consisting of psychological services provided by professional psychologists free of charge, is currently available in 17 oncology hospitals and also in 6 clinics,

and is financed entirely by the LAC. Counselling on social issues is also provided in some of these centres. The programme operates in the following towns: Banská Bystrica, Bratislava, Košice, Liptovský Mikuláš, Lučenec, Martin, Michalovce, Nitra, Nové Zámky, Prešov, Prievidza, Skalica, Trebišov, Trenčín, Trnava, Vyhne, Žilina.

STARÁME SA O DETI S ONKOLOGICKÝMI CHOROBAMI A O ICH RODINY

DOMOVY PRE RODIČOV DETÍ LIEČENÝCH V NEMOCNICI

Prvý Domov pre rodičov sprevádzajúcich deti v priebehu ich liečby sa vybudoval v Bratislave v r. 2005. Neskôr s finančnou pomocou LPR sa otvorili ďalšie takéto zriadenia, a to v Banskej Bystrici a v Košiciach. Táto služba financovaná LPR sa poskytuje rodičom alebo iným príbuzným, ktorí potrebujú byť s deťmi v priebehu ich akútnej liečby, niekedy veľmi dlhej a vyčerpávajúcej.

Bezplatné ubytovanie s ďalšími službami v pohodlných bytoch v budovách v blízkosti nemocnice účinne rieši zlepšenie kvality života celej rodiny. Ponúka prostredie, kde jeho užívatelia, ktorí veľmi potrebujú úľavu, majú možnosť byť blízko svojich chorých detí a vzájomným kontaktom s inými užívateľmi tejto služby môžu si vzájomne pomáhať výmenou skúseností a potrebnými radačami. Napriek ťažkému psychologickému bremenu tento spôsob starostlivosti a podpory veľmi pomáha pri vyrovnávaní sa s problémami, ktoré choroba ich detí prináša.

Následná podpora so strany LPR umožnila zriadenie ďalších, veľmi užitočných služieb v domácej opatere chorých detí v Banskej Bystrici a v Košiciach. Tento projekt domácich hospicov, ktorý je súčasťou nášho psychosociálneho programu, slúži k zlepšeniu podmienok života v rodinách na ich dlhej ceste plnej starostí. V rámci východného Slovenska sa realizuje i projekt bezplatnej prepravy detských pacientov, v spolupráci so Svetielkom pomoci, n.o.

V priebehu celého roka služby pre podporu detskej onkológie boli veľmi požadované a plne využité.

SUPPORT FOR CHILD CANCER PATIENTS AND THEIR FAMILIES

HOMES FOR PARENTS OF CHILDREN TREATED IN HOSPITALS

The first Home for parents accompanying children during their cancer treatment was established in Bratislava in 2005. Later on, with financial assistance from the LAC, two further establishments were opened in Banská Bystrica and Košice. This service, financed by the LAC, is provided to parents and/or other relatives who need to stay with children receiving acute treatment, sometimes of

very long and exhausting duration. Free accommodation with additional services in comfortable flats, in buildings situated in close proximity to hospitals, is an efficient solution enabling a better quality of life for the whole family. It offers a milieu where residents who are in need of relief have an opportunity to be close to their sick children and in contact with other residents, so as to exchange experience and discuss related issues. Despite the heavy psychological burden, this form of care and support helps immensely in coping with the problems deriving from their children's disease.

Further funding by the LAC has made it possible to establish very useful home care services for sick children in Banská Bystrica and Košice. This project, which is a part of our psychosocial support programme, aims at bettering conditions for families during their time of trouble. Free transportation for pediatric patients has been implemented in the eastern Slovakia, in cooperation with Little Light of Help.

Throughout the entire year, this service, focused on assisting children's oncology, was in great demand in all three Homes.

PRÁZDNINY PRE DETI

Uskutočňujú sa každý rok a dávajú chorým deťom možnosť „dobit' si baterky“ po ťažkej liečbe a tešiť sa opäť zo života. S finančnou pomocou LPR uskutočňuje pobyt detí a tinedžerov Klub Detskej Nádeje v rôznych zariadeniach v krásnej prírode a pri mori. Tu trávia v spoločnosti vypomáhajúcich medikov a iných dobrovoľníkov dni plné zábavy, vyplnené hrami, výletmi, jazdou na koni, plávaním, tancom, táborákmi, divadelným predstavnením a inými podujatiami.

VACATIONS FOR CHILDREN

Held every year, these give ill children an opportunity to “recharge batteries” after the difficult treatment and to enjoy life again. Facilitated with financial aid from the LAC and organised by the Hope for Children Club, children and teenagers are sent to vacations in different locations in beautiful countryside at home and at the seaside abroad. Through games, outings, horse-riding, swimming, dancing, campfires, performances and additional attractions prepared for them by accompanying medical students and other volunteers, they spend fun-filled days.

V r. 2012 venovala LPR na tento projekt finančnú pomoc vyčlenenú z výnosu Dňa narcisov. V zimnom tábore pre detí (vek 6 – 18) v Liptovskej Osade, v letnom tábore pre tínedžerov (vek 14 – 18) vo Vyšnej Boci, v letnom tábore pre detí (vek 6 – 13) v Rajeckých Tepliciach, v letnom tábore pri mori v Chorvátsku (vek 10 – 18) a v jednotyždňovom tábore pre adolescentov (vek 18+) prázdninovovalo spolu 119 detí a mladých ľudí.

FINANČNÁ PODPORA ONKOLOGICKÝCH PACIENTOV A ICH RODÍN

Každý rok dostáva LPR od onkologických pacientov a ich príbuzných množstvo žiadostí o finančnú pomoc. To naznačuje, že je nielen stále väčšia potreba riešiť sociálne problémy, ale sú aj ťažkosti vyplývajúce zo systému poskytovania pomoci štátnej správou.

LPR pokračuje v podpore rodín, v ktorých je situácia kritická v dôsledku ochorenia dieťaťa alebo dospelého.

Komisia poverená úlohou rozhodovania berie v prvom rade do úvahy kvalitu života rodiny. Preto dáva prednosť tým prípadom, kde sa situácia mimoriadne zhoršila.

V r. 2012 vyčlenila sa celková suma 20 400 € z fondu vytureného z príjmu Dňa narcisov a z 2% z daní.

In 2012, vacations were made possible by LAC financial aid, allocated for this purpose from the Daffodil Day proceeds. In a winter camp for children (age 6 – 18) in Liptovská Osada, a summer camp for teenagers (age 14 – 18) in Vyšná Boca, a summer camp for children (age 6 – 13) in Rajecké Teplice, a summer camp at the seaside in Croatia (age 10 – 18) and a one-week summer camp for adolescents (18+), in total 119 children and young people participated.

FINANCIAL SUPPORT TO CANCER PATIENTS AND THEIR FAMILIES

Every year a great amount of applications for the financial support are submitted to the LAC form patients and their relatives. It shows not only increasing demands for advice in critical financial situation but also difficulties in solving the social problems through the public benefit system.

LAC continues in supporting families which due to cancer in children or in adults are in critical economic situation. The accredited Commission's great concern in decision for the support is the general quality of the cancer patient's family. In this connection priority is given to those cases where the family's quality of life is seriously deteriorated due to the disease.

In 2012 a sum totalling 20 400 € was allocated from the fund raised on Daffodil Day and 2 % of income tax receipts.

PRÍDTE DO CENTRA POMOCI

Centrum pomoci je unikátny model starostlivosti o každého, koho postihla rakovina. Je miestom pohody, kde nielen pacienti a tí, ktorí sa z choroby zotavujú, ale aj ich rodiny a blízki priatelia nájdú podporu, pomoc, informácie, pocit úľavy. prostredníctvom mnohých služieb, ktoré sú bezplatné, majú návštěvníci možnosť ľahšie zvládať dennodenné problémy, ktoré rakovina prináša.

Prvé Centrum bolo otvorené na Slovensku v Bratislave v r. 2008, druhé v Košiciach v r. 2009 a tretie v Martine v r. 2010. Centrá pomoci ponúkajú kombináciu fyzickej, psychickej a emocionálnej podpory. Tu učíme ľudí, ako si môžu rôznymi spôsobmi sami pomáhať k zlepšeniu zdravia a pohody, ako zmierniť pocit úzkosti, izolácie, depresie.

COME TO CANCER HELP CENTRE

The Cancer Help Centre is a unique model of cancer care for everyone affected by cancer. It is a place where professional support, assistance, information and relief in a soothing atmosphere are provided, not only to patients and those recovering from the disease, but also to their families and close friends. Through a wide range of services, provided free of charge, the visitors have an opportunity to manage more easily the day-to-day challenges that cancer brings.

The first Centre in Slovakia was opened in Bratislava in 2008, the second in 2009 in Košice, and the third in 2010 in Martin. Cancer Help Centres offer a combination of physical, psychological and emotional support. Here we teach people how to help themselves in a number of ways through which they improve their health and wellbeing, and how to reduce anxiety, the feeling of isolation, and depression.

Cieľom programu Centier je, aby sa tým, ktorí ho vyhľadajú, zmenšíl dopad choroby na ich život a aby sa vychádzalo v ústredy ich potrebám. Sú to informácie a rady prostredníctvom Linky pomoci, emocionálna a psychologická podpora, rehabilitácia, relaxácia a zvládanie stresu, poradenstvo o nárokoch. V Centrách sú k dispozícii rôzne kurzy, joga, pilates, umelecká činnosť, prednášky, semináre. V knižnici majú návštěvníci prístup k informačným brožúram, rôznym časopisom a knihám. Spoločenské podujatia poskytujú možnosti k výmene nápadov, skúseností i záboru pri umeleckých programoch. Centrá môžu slúžiť aj ako zdroj informácií pre verejnosť. Študenti zo škôl zapojených do projektu Onkologická výchova v školách majú možnosť zúčastňovať sa tu na špeciálnych seminároch zameraných na prevenciu.

The programme of the Centres aims to help visitors change the impact of cancer on their lives and meet everyone's needs. It includes information and advice through Helpline, emotional and psychological support, rehabilitation, relaxation and stress management, and advice on benefits. The Centres also run courses, yoga, pilates, art activities, lectures, and seminars. Visitors have access to a library with information brochures, various printed materials, and books. Social events are organised which give visitors opportunities to share ideas and experiences and to enjoy artistic performances. The Centres may also serve as sources of information for the general public. Special seminars on prevention are offered to students of schools engaged in the Cancer Education in Schools project.

VALNÉ ZHROMAŽDENIE LIGY PROTI RAKOVINE

sa uskutočnilo 4. februára 2012 v Bratislave za účasti delegátov z organizačných zložiek a kolektívnych členov LPR. Po prívitaní všetkých účastníkov prezidentka Eva Siracká otvorila zhromaždenie. Po schválení programu boli delegáti oboznámení s dosiahnutými výsledkami stanoveného programu kontroly rakoviny za uplynulé obdobie. LPR sa stala silným partnerom v riešení mnohých dôležitých oblastí a jej účasť na spolupráci s medzinárodnými organizáciami bola konštruktívna. Po uvedení finančnej správy a správy audítora a ich schválení sa prezidentka podčakovala všetkým, ktorí sa zúčastnili svojou prácou na spoľočnom úsilí, a prikročilo sa k voľbám členov Generálnej a Vedeckej rady LPR. Keďže po predstavení nominovaných kandidátov neboli žiadne ďalšie návrhy, prikročilo sa k voľbám zdvihnutím ruky a nominovaní kandidátov boli jednohlasne zvolení. Z členov Generálnej rady bola Eva Siracká zvolená za prezidentku a Roman Kováč za viceprezidenta. Členovia Generálnej rady a Vedeckej rady sú uvedení v organizačnej časti Výročnej správy. Po voľbách sa otvorila diskusia k pripravovanej stratégii LPR na obdobie 2013-2015 a po doplnení ďalšími návrhmi bola táto prijatá.

VIII. SEMINÁR PRE ONKOLOGICKÝCH PACIENTOV

sa tradične v závere Chemoterapeutických dní v Košiciach uskutočnil 1. decembra s veľkou účasťou pacientov, bývalých pacientov, odborníkov v onkológii i v iných disciplínach a hostí. Po otvorení doc. MUDr. Máriou Wagnerovou, CSc. a úvodnom hudobnom programe nasledovali prednášky zamerané na rôzne aktuálne témy. Účastníci dostali informácie o spôsoboch liečby rakoviny prsníka a prehľad aktivít pracovnej skupiny ECL na podporu pacientov, ktorá sa venuje odstráneniu diskriminácie pacientov pri návrate do práce, vo finančných službách a v poisťení. Zdôraznila sa aj potreba rehabilitácie a paliatívnej starostlivosti.

GENERAL ASSEMBLY OF THE LEAGUE AGAINST CANCER

This was held on February 3 in Bratislava, with the participation of delegates from all LPR organisational units. The meeting was opened by the President Eva Siracka, who welcomed all attending. After approval of the agenda, delegates received information on the achievements in the cancer control programme attained during the most recent period. The developing LAC has become a strong player in many important fields and its collaboration with international organisations has been constructive. After presentation of the financial report and auditor's report and their approval, the president thanked all delegates for the work they had done in mutual cooperation, and the assembly proceeded to elections of the General Board and Scientific Board members. The nominated candidates were presented and, since there were no nominations from the floor, elections were conducted by show of hands. Nominated candidates were unanimously approved. Among the Board members, Eva Siracka was nominated as president and Roman Kovač as vice president. The list of members of the General Board and the Scientific Board is presented in the "Organisation" section of the Annual Report. After the elections, LAC strategy for the period 2012-2015 was discussed, with additional ideas being incorporated and adopted.

VIII. CANCER PATIENTS SEMINAR

Organised traditionally at the conclusion of the Chemotherapy Days in Košice, the seminar was attended on December 1, 2012 by around 290 participants: patients, ex-patients, professionals in oncology and other disciplines, and guests. It was opened by Assoc. Prof. Dr. Maria Wagnerova, and following a musical performance there were lectures dealing with various cancer-related issues. The audience received information on approaches in breast cancer treatment and an overview of the activities of the ECL Patients Support Working Group, which aims to remove discrimination against patients in employment, access to financial services and insurance. Special attention was given to the importance of rehabilitation, psychosocial services and palliative care.

Seminár je súčasťou úsilia pacientov nielen informovať, ale aj riešiť ich potreby a ťažkosti a poskytnúť im pomoc stratégou smerujúcou k vyrovnaní sa s chorobou a problémami, ktoré prináša. Každý rok účastníci tohto tradičného stretnutia hovoria, že prezentácia zaujímavých tém a diskusia sú pre nich zdrojmi nových plánov. Osobné a spoločenské vzťahy, ktoré sa v priebehu času vytvorili pomáhajú k novým nápadom pre rozvoj psychosociálnych služieb.

This seminar is part of an effort not only to inform but also to solve the needs and difficulties encountered by cancer patients and to offer assistance in coping strategies for dealing with the problems that accompany the disease. Year after year, the level of participation in this traditional meeting indicates that the interesting presentations and discussions serve as a starting-point for new plans. The personal and social ties formed between participants attending this traditional meeting help to engender new ideas for the further development of psychosocial services.

FÓRUM ONKOLOGICKÝCH PACIENTOV

Liga proti rakovine bola organizátorom a hostiteľom III. Fóra onkologických pacientov, ktoré sa konalo v dňoch 14. – 15. decembra 2012 v Bratislave pod záštitou Európskej asociácie lág proti rakovine, Slovenskej lekárskej spoločnosti a Slovenskej onkologickej spoločnosti. Na zasadaní sa zúčastnilo okolo 300 pacientov s rôznymi diagnózami rakoviny, predstaviteľia viacerých inštitúcií – ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, Svetovej zdravotníckej organizácie, poisťovní, odborníci v medicíne a v iných príbuzných disciplínach.

CANCER PATIENTS FORUM

The League against Cancer organised and hosted the 3rd Cancer Patients Forum, which took place in Bratislava on December 14 – 15 under the auspices of the European Association of Cancer Leagues, the Slovak Medical Society and the Slovak Cancer Society. The meeting was attended by around 300 patients with various cancer diagnoses from all regions of the country, representatives of several institutions, including the Ministry of Labour, Social Affairs and Family and the World Health Organisation, and professionals in oncology and other related disciplines.

Cieľom bolo rozšíriť informácie o nových iniciatívach a poskytnúť platformu pre diskusiu o problémoch, potrebách a požiadavkách. Prvá časť sa venovala úvodným prednáškam, po ktorých nasledovala diskusia vo workshopoch zameraných na niektoré aspekty zdravotníckych služieb, na psychosociálnu starostlivosť, rehabilita-

táciu a paliatívnu starostlivosť. V závere zasadania sa predložil návrh rezolúcie, ktorý sa po diskusii doplnil, prijal a podpísaný všetkými účastníkmi odoslał príslušným rozhodujúcim činiteľom.

Fórum je veľmi užitočný nástroj, ktorý sa zameriava na špecifické problémy a je výzvou pre rozhodujúce miesta, aby pristúpili k potrebným krokom:

- urýchliť implementáciu národného onkologického plánu a stanoviť jeho priority na základe údajov národného onkologickej registra, ktorý je jadrom programu kontroly rakoviny
- zintenzívniť výchovu k primárnej a sekundárnej prevencii propagovaním Európskeho kódexu proti rakovine
- zaviesť kontrolované skríningové programy
- zaistiť dobrú kvalitu diagnostiky, liečby, psychosociálnej starostlivosti, paliatívnej starostlivosti a starostlivosti v terminálnych štadiánoch choroby
- odstrániť diskrimináciu a stanoviť stratégiu pre reintegráciu pacienta v zamestnaní
- zaistiť rozvoj výskumu vo všetkých aspektoch týkajúcich sa kvality života pacientov
- zdokonaliť program výchovy zdravotníckych pracovníkov v psychosociálnej starostlivosti a rehabilitácii.

The aim of the Forum was to provide information on the latest initiatives and to offer a platform for discussion on problems, needs and demands. The first part of the session was devoted to introductory lectures, followed by discussions in workshops directed at various aspects of health services, psychosocial care, rehabilitati-

on and palliative care. In conclusion, a resolution was presented and after discussion and amendments unanimously adopted, signed by all participants, and sent to the relevant decision-makers.

The forum is a specific tool for solving many problems and presents an appeal to policy makers to act quickly:

- to accelerate implementation of the national cancer control plan and to establish its priorities based on data supplied by the national cancer registry – the core of the cancer control programme.
- to intensify education about primary and secondary prevention, by promoting awareness of the European Code against Cancer.
- to introduce a controlled screening programme.
- to ensure good quality of diagnostic, treatment, and psychosocial care, palliative care, and care in terminal stages of the disease.
- to remove discrimination and to establish a strategy for reintegration of cancer patients in employment.
- to ensure development of cancer research in all aspects relating to the patients' quality of life.
- to improve education of health professionals in psychosocial care and rehabilitation.

ORGANIZAČNÉ ZLOŽKY LPR

V priebehu roka 18 zložiek (pobočky a svojpomocné skupiny) a 6 kolektívnych členov pomáhalo pri rozvoji ideí a plánov LPR na lokálnej úrovni. Organizujú stretnutia, prednášky, zúčastňujú sa na národných kampaniach nasmerovaných na prevenciu a vychovávajú k zdravému životnému štýlu. Pomáhajú onkologickým pacientom vyrovnáť sa s chorobou poskytovaním rád a inou činnosťou na zlepšenie kvality ich života.

S pomocou finančnej podpory z LPR umožňujú pacientom rehabilitáciu rekondičnými pobytmi v horách a kúpeľoch. V svojom programe snažia sa odhalovať problémy a rozvíjať rozšírenú činnosť psychosociálnej starostlivosti. Veľké množstvo ľudí postihnutých rakovinou vrátane ich rodín potrebuje pomoc a podporu. Preto v spolupráci s organizačnými zložkami smeruje všetko úsilie LPR k tomu, aby mali pacienti zaistený prístup k poradenským službám cestou novej stratégie.

LAC ORGANISATIONAL UNITS

During the year, the 18 units (branches and self-help groups) and 6 collective members helped develop the ideas and plans of the LAC at local level. These bodies organise meetings and lectures, participate in national campaigns directed towards cancer prevention efforts, and give information to the public about a healthy lifestyle. They help cancer patients get on with their lives through advice and various activities focused on improvement of their quality of life. With financial support from the LAC, they enable cancer patients to go for reconditioning stays in the mountains and spas. In their programme they identify problems and help to develop activities aimed at psychosocial care. A great many people affected by cancer, including the families, need help and support. Therefore, efforts are made in cooperation with the organisational units, using new strategies, to ensure the availability of counselling services.

V októbri 2012 pobočka LPR v Trnave oslávila svoju 20-ročnú existenciu. Na slávnostnom podujatí predstaviteľia mesta a iní významní hostia boli oboznámení s činnosťou, ktorou pobočka dosiahla úspešné výsledky vo viacerých dôležitých oblastiach boja proti rakovine – v prevencii, výchove, zlepšení kvality života onkologických pacientov, prevažne žien postihnutých rakovinou prsníka. Pani Márii Valentovej, dlhorocnej predsedníčke pobočky, bolo udelené uznanie vdáky za jej zásluhy v dosiahnutí stanoveného cieľa na lokálnej úrovni.

In October 2012 the Unit in Trnava celebrated its 20th anniversary. At a ceremony held on this occasion, representatives of the local town hall and other distinguished guests were informed of achievements attained during recent years in important areas of the fight against cancer: prevention, education and enhancement of the cancer patients' quality of life, mostly for those diagnosed with breast cancer. A Certificate of Honour was presented to Mrs Maria Valentova, the long-standing chairperson of the Unit, who has worked tirelessly to pursue the organisation's goals at a local level.

MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

SVETOVÝ DEŇ PROTI RAKOVINE – 4.FEBRUÁR 2012

LPR ako jedna zo 760 členských organizácií UICC sa pridala k výzve propagovať Svetový deň proti rakovine s heslom „Spoločne to dokážeme“. Cieľom bolo upozorniť rozhodujúcich činitelov v zdravotníctve, zdravotníckych odborníkov, ako aj verejnosť na narastajúcu kritickú situáciu v spojitosti s rakovinou a účinnými prostriedkami dosiahnuť pokrok v jej odstraňovaní. Svetový deň má byť priponiekou, že každý z nás, jednotlivci, organizácie a vlády sa musia pričiniť o to, aby sa predčasné úmrtia na rakovinu znížili do roku 2025 o 25%.

Pre tento deň pripravila LPR materiál obsahujúci informácie o rakovine, o jej najčastejších druhoch, príznakoch, spôsoboch jej prevencie a včasného zistenia. Cieľom tohto informačného a výchovného materiálu bolo poskytnúť návod, ako zmenou životného štýlu dosiahnuť zníženie rizika rakoviny. Rozdával sa cestou organizačných jednotiek a v školách.

Médiá sme informovali o globálnom dopade rakoviny a zdôraznili sme potrebu spolupráce na zaradenie tohto problému medzi priority programu vlády.

ECL – PRACOVNÁ SKUPINA NA PODPORU PACIENTOV

Zasadanie tejto pracovnej skupiny sa konalo 24. októbra pred ECL-Konferenciou a Valným zhromaždením v Paríži. Reprezentanti z 13 európskych lág, ktoré od r. 2009 spolupracujú na riešení psychosociálnych problémov, sa zaoberali aktuálnymi tématami: finančnými dôsledkami rakoviny, zamestnaním a návratom do práce, poistením, psychosociálnej podporou a starostlivosťou.

Konštatovalo sa, že v Európe sa ročne registrujú 3 milióny nových prípadov rakoviny a v dôsledku starnutia populácie bude tento počet narastať. Prehľad situácie v oblasti psychosociálnej podpory a starostlivosti o prežívajúcich pacientov konštatoval mnohé nedostatky, ktoré bude treba napraviť. Problémy sa vyskytujú pri návrate do práce, v prístupe k finančným služ-

INTERNATIONAL COOPERATION

WORLD CANCER DAY – 4 FEBRUARY 2012

The LAC, as one of the 760 UICC Member Organisations, joined the appeal to promote World Cancer Day, which had been themed "Together it is possible". The aim was to bring the growing cancer crisis to the attention of health-policy makers, health care professionals and the public, in order to accelerate progress in eliminating cancer by effective measures. World Cancer Day is a reminder that only if every person, organisation and government individually plays their part will it be possible to reduce premature cancer deaths by 25% by 2025.

For the given day the LAC prepared material explaining cancer, its prevalent forms and symptoms, and approaches to prevention and detection. This material urged everyone to make simple lifestyle changes to reduce cancer risks. It was distributed by the LAC organisational units and in schools.

Media were informed about the global impact of cancer, the need for collaborative activities in establishing cancer as a priority on the agenda of government and health care institutions was stressed.

ECL PATIENTS SUPPORT WORKING GROUP

A Patient Support Working Group (PSWG) session, preceding the ECL Conference and General Assembly in Paris, was held on October 24. Representatives from 13 European Leagues, who have been working on psychosocial issues since 2009, went through the current themes: financial implications of cancer, employment and return to work, insurance, psychosocial support and care.

It was stated that in Europe over 3 million new cancer cases are registered annually, and due to the ageing of the population these numbers will increase. An overview of the situation with regard to psychosocial support and care of the surviving patients has revealed many gaps and documented that much needs to be improved. Problems occur with return to employment, access to

bám a poisteniu, lebo pacienti sú v dôsledku svojej diagnózy diskriminovaní.

Výsledky pilotných štúdií zaoberajúcich sa týmito problémami a následná diskusia odhalili mnohé rozdiely v poskytovaní starostlivosti o pacientov v európskych krajinách, ktorých príčinou je nedostatočná ochrana cestou EU-legislatívy. Berúc do úvahy tieto zistené fakty, pracovná skupina sa obracia na Európsku komisiu, Európsky parlament a Európsku radu, aby zaistili ochranu proti diskriminácii úpravou EU-legislatívy. Psychosociálna starostlivosť bude vyžadovať vypracovanie smerníc a stratégie, ako i integráciu týchto služieb do onkologických centier.

ECL – VÝROČNÁ KONFERENCIA A VALNÉ ZHROMAŽDENIE 2012

sa uskutočnili v Paríži v dňoch 26. – 27. októbra. Predchádzalo im zasadanie pracovnej skupiny na pomoc onkologickým pacientom (PSWG), zasadanie skupiny na kontrolu tabaku a diskusia pri okrúhlom stole na tému: zlepšenie prístupu k liečbe a zníženie nákladov.

Zasadanie PSWG sa zameralo na zamestnanie onkologických pacientov, prístup k finančným službám, poisteniu a psychosociálnej podpore. Zasadanie skupiny na kontrolu tabaku diskutovalo o príprave direktívy Európskej komisie o tabakových výrobkoch. V diskusii pri okrúhlom stole sa hovorilo o spôsoboch spolupráce medzi ligami v procese prístupu k liečbe a k zníženiu jej nákladov. Diskusiu obohatili príspevky lág o zásahoch ekonómie do strategických plánov v niektorých prioritných oblastiach.

Výročná konferencia sa zaoberala širokým spektrom tém týkajúcich sa súčasného stavu bremena rakoviny v Európe. Na Valnom zhromaždení si delegáti vypočuli správy pracovných skupín o ich činnosti, o práci Generálnej rady a sekretariátu. Po nich nasledovalo schválenie akčného plánu a rozpočtu na rok 2013 a voľby členov do Generálnej rady. Hostiteľom Výročnej konferencie a Valného zhromaždenia v roku 2013 bude Liga proti rakovine Slovenska.

financial services, and insurance, because patients are discriminated against due to their diagnosis.

The results of a pilot survey into patients' concerns around the themes and discussions revealed many inequalities in due and proper care for the patients in European countries, because of the lack of protection in EU legislation. Taking these facts into account, the PSWG has called upon the European Commission, European Parliament and the European Council to give cancer patients assured protection against discrimination through EU legislation. Psycho-oncology care needs urgent development of guidelines and strategy, and integration of these services into cancer centres.

ECL ANNUAL CONFERENCE AND GENERAL ASSEMBLY 2012

held in Paris on October 26 – 27, were preceded by the Session of the Patient Support Working Group (PSWG), the Session on Tobacco Control, and the Roundtable Discussion on Cancer Treatment Increasing Access and Decreasing Costs.

The PSWG Session focused on cancer patients' employment, access to financial services, insurance, and psychosocial support. The Tobacco Control Session discussed a proposal by the European Commission on a tobacco products directive and other related issues. In the Roundtable discussion schemes of cooperation among the Leagues in the process of facilitating access to treatment and lowering costs of treatment were presented. Discussion was completed by presentations from the Leagues on how the economy affected strategic plans in some areas of priority.

At the Annual Conference a wide array of topics related to the current status of the cancer burden in Europe were presented and discussed. At the ECL General Assembly delegates of the member leagues from 21 European countries heard reports from working groups, ECL General Board and secretariat. These were followed by approval of the ECL Action Plan 2013 and budget 2013 and by elections of the Board members. The ECL Conference and the General Assembly 2013 will be hosted by the Cancer League in Slovenia.

UDALOSTI

POCHOD PROTI RAKOVINE PRSNÍKA,

tradične organizovaný spoločnosťou Avon v spolupráci s Ligou proti rakovine, sa konal v Bratislave 16. júna v ružovej farbe symbolizujúcej globálny boj proti rakovine prsníka.

Cieľom podujatia bolo oboznámiť verejnosť s touto chorobou, potvrdiť potrebu včasného zistenia rakoviny a ukázať, že včasná diagnóza a včasná liečba môžu viest k záchrane života.

Podujatie bolo veľmi úspešné, čo dokázal veľký počet pochoduúcich, medzi nimi mnohé ženy prežívajúce karcinóm prsníka. Týmto spôsobom ukázali, že sa dá s chorobou vyrovnáť a dosiahnuť nad chorobou víťazstvo, čo sa stretlo s veľmi pozitívnym ohlasom.

Všetci účastníci a návštěvníci sa neskôr mohli tešiť z pekného koncertu, na ktorom účinkovali populárni umelci a prispeli k úžasnej atmosfére, ktorá bola zavŕšená vypustením ružových balónikov. Študenti zo škôl zapojených do projektu Onkologická výchova v školách ponúkali informačný materiál a v stánku bola k dispozícii poradenská služba.

Spoločné úsilie Avonu, Ligy proti rakovine a iných partnerov smeruje ku kontinuálnej propagácii boja proti rakovine prsníka.

EVENTS

BREAST CANCER AWARENESS MARCH

Organised traditionally by AVON in cooperation with the League against Cancer, this took place in Bratislava on June 16 in pink colours, symbolising the battle against breast cancer throughout the globe.

The aim of the event was to inform people about the disease, to extend women's knowledge about early breast cancer detection, and to show that early and successful treatment can result in the saving of lives.

The march evoked a favourable response, demonstrated by the large number of people marching, among them many breast cancer survivors. Showing in this way their experiences of coping with the disease and achieving victory in their personal battles against it, they projected a very positive image.

All participants and visitors enjoyed a concert performed by popular artists who contributed to the wonderful atmosphere, highlighted by the flying of pink balloons. Students from schools engaged in the Cancer Education in Schools project offered informational material and a counselling service was provided in a stand.

The collaborative efforts between AVON, the League against Cancer and other partners continually promote the tireless battle against breast cancer.

89. MARATÓN MIERU V KOŠICIACH

7. októbra sa v Košiciach uskutočnil 89. Medzinárodný maratón mieru. Liga proti rakovine, dlhoročný partner a čestný host tohto podujatia, bola zastúpená pobočkou LPR v Košiciach.

Už tradične členovia výboru pobočky pripravili edukačný program s cieľom zvýšiť vedomie verejnosti, že fyzická aktivita, zdravý spôsob života a vyhýbanie sa rizikovým faktorom majú pozitívny dopad na zdravie. Súčasťou programu bola aj poradenská služba inštalovaná v stánku, rozdávanie letákov a brožúr týkajúcich sa problémov rakoviny. Študenti medicíny obetovali svoj čas, usilovne pomáhali na tomto podujatí a zúčastnili sa tiež spolu s niektorými členmi pobočky behu na skrátenej trati.

Aktivity pripravené pobočkou na najstaršom európskom maratóne boli pozitívne prijaté množstvom návštěvníkov, ktorí stánok navštívili. S pomocou dobrovoľníkov slúžia ako účinný nástroj k motivovaniu ľudí, aby zdravo žili.

GALAVEČER SPOJENÝ S AUKCIOU

Na galavečere usporiadane pred Vianocami dámskym klubom Herial v Bratislave pozvaný host Alena Kánová, ocenená bronzovou medailou v stolnom tenise na paralympiáde v Londýne v r. 2012, oznámila prítomným, že sa rozhodla túto cenu venovať Eve Sirackej, prezidentke Ligy proti rakovine za jej celoživotné zásluhy v onkológii. Eva Siracká prijala toto mimoriadne osobné uznanie s vdakou a navrhla zvýšiť jeho cenu dražbou medaily a použiť získaný výnos na prevádzku Domovov poskytujúcich bezplatné ubytovanie pre rodičov sprevalidzajúcich choré deti počas ich liečby v nemocnici. Návrh bol s nadšením prijatý a následná dražba vyniesla sumu 10 200 €, ktorú ponúkla paní Klaudia Valušková na podporu tohto projektu. Oznámený výsledok vyvolal veľký obdiv tohto prejavu humanity a citu, ktorý prispel k vytvoreniu skutočnej vianočnej nálady.

89TH INTERNATIONAL PEACE MARATHON

On October 7, the oldest European Marathon took place in Košice. The League against Cancer, as a long-standing partner, was represented there by the LAC unit in Košice. Traditionally members of the unit Board have prepared an educational programme aimed at increasing awareness of the positive impact on health produced by physical activity and by avoidance of risk factors. As part of the programme, advice and counselling was provided in a booth which was visited by many people and had a very positive impact. Medical students volunteered their time and effort, not only by helping in distribution of leaflets and brochures but also by taking part in a short-distance run, together with some representatives of the LAC unit.

The activities in this part of the Marathon were thoroughly prepared and served as a tool for motivating people to change their lifestyle.

GALA EVENING CONNECTED WITH AUCTION

At a Gala evening of the HERIAL Ladies' Club which took place in Bratislava before Christmas, the special guest Alena Kánová, winner of the bronze medal in the table tennis discipline at the Paralympic Games in London 2012, informed the assembly about her decision to give the prize to Eva Siracka, president of the League against Cancer, for her life-long contributions in oncology. Eva Siracka accepted this special personal acknowledgment with gratitude and suggested increasing its value by auctioning it and using the monetary proceeds for the support of Homes providing free accommodation to parents accompanying ill children during their treatment in hospitals. This proposal was accepted with enthusiasm and the auction which followed brought a sum of €10,200, offered by Mrs Claudia Valušková for support of the project. The announced result evoked great admiration for the sense of humanity and caring spirit that contributed to a genuine Christmas atmosphere.

IN MEMORIAM

PROF. MUDR. ZDENĚK DIENSTBIER, DRSC.

S veľkým zármutkom sme prijali smutnú správu, že prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrSc., zomrel v máji 2012 vo veku 85 rokov. Bol uznávaným lekárom, ktorého vedecké záujmy a práca v rádiobiológii a nukleárnej medicíne prispeli k veľkému rozvoju a k významnému pokroku v tejto disciplíne. Jeho mimoriadne zásluhy mu priniesli národné a medzinárodné uznanie a stal sa nositeľom mnohých cien.

Po založení Ligy proti rakovine v Československu v r. 1990 sa zaradil do prvých rád pri riešení nových úloh a ako viceprezident Ligy proti rakovine mimoriadne pomáhal pri rozvoji nových plánovaných projektov. Po rozdelení Československa stal sa prezidentom Ligy proti rakovine v Českej republike, v ktorej pracoval až do svojej smrti. Bol hnacou silou vo výchove verejnosti k prevencii a inicioval veľa projektov v rámci programu kontroly rakoviny. Má veľký podiel na upevňovaní dobrých a priateľských vzťahov medzi ligami Českej a Slovenskej republiky. Budeme na jeho úsilie a zásluhy spomínať s veľkou úctou a vdăkovou.

Čest' jeho pamiatke

IRENA MICHOVÁ

V auguste 2012 Ligu proti rakovine veľmi zarmútilla správa nad stratou pani Ireny Michnovéj, dlhoročnej predsedníčke pobočky v Piešťanoch, ktorá zomrela vo veku 76 rokov.

Ako zakladajúca členka pobočky v Piešťanoch zaslúžila sa veľkým podielom na zavedení inovačných prístupov pri vyrovnaní sa s chorobou a vo výchove verejnosti o rakovine. Jej práca priniesla uznanie zo strany predstaviteľov mesta a iných inštitúcií. Ako dlhoročná členka Generálnej rady LPR zanechala trvalé stopy v mnohých projektoch starostlivosti o pacientov. Napriek pokračujúcej chorobe sledovala všetky plánované činnosti a prispievala k ich pokračovaniu. Bude nám veľmi chýbať. Zachovajme si jej pamiatku v úcte.

IN MEMORIAM

PROF. MUDR. ZDENĚK DIENSTBIER, DR.SC.

With great sorrow we received the sad news that Prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, Dr.Sc., president of the League against Cancer in Prague, passed away in May 2012 at the age of 85. He was a distinguished physician whose scientific interests and work in radiobiology and nuclear medicine contributed to major development and outstanding achievements in this field. It brought him widespread national and international recognition, marked by many prizes.

After the establishment of the League against Cancer in Czechoslovakia in 1990 he stood at the forefront facing the new tasks, and as the League's vice-president he helped enormously in advancing the planned projects. After the partition of Czechoslovakia he became president of the League against Cancer in the Czech Republic, for which he worked until his death. He was a driving force in educating the public toward prevention, and initiated many projects dealing with the cancer control programme. He contributed a great deal to strengthening friendly ties between the Leagues in the Czech and Slovak Republics, and we shall recollect his involvement and devotion with great esteem and appreciation.

May his memory be blessed.

IRENA MICHOVÁ

In August 2012, the League against Cancer mourned the loss of Mrs. Irena Michnová, the long-standing chairperson of the LAC Unit in Piešťany, who passed away at the age of 79. As the founding member of the Unit in Piešťany, she contributed a great deal to innovative ways of coping with the disease and to promoting public education related to cancer diseases. Her work brought her great credit in the eyes of local authorities and various institutions. Through long years of activity as a member of the LAC General Board, she left her personal mark on many projects directed towards patients' care. Despite her progressing illness, she kept track of all planned activities and helped them advance. We shall miss her very much. May her memory be blessed.

FINANČNÁ SPRÁVA / FINANCIAL STATEMENT

SÚVAHA (v EUR) / BALANCE SHEET (in EUR) k 31.12.2012		č.r. / Line No.	Bežné účtovné obdobie / Current accounting period			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie / Immediately preceding accounting period
Strana aktív/Assets			Brutto / Gross	Korekcia / Provision	Netto / Net	
a		b	1	2	3	4
A. NEOBĚZNÝ MAJETOK SPOLU / Fixed assets	r. 002 + r. 009 + r. 021	001	3 048 499,15	739 924,34	2 308 574,81	2 235 373
1. Dlhodobý nehmotný majetok / Long-term intangible assets	r. 003 až r. 008	002	3 386,48	1 618,21	1 768,27	1 768
Nehmotné výsledky z vývojovej a obdobnej činnosti / Development expenses	012-(072+091AÚ)	003				
Softvér / Software	013 - (073+091AÚ)	004	995,82	597,49	398,33	398
Oceniteľné práva/ Valuable rights	014 - (074 + 091AÚ)	005	1 138,38		1 138,38	
Ostatný dlhodobý nehmotný majetok / Other intangible fixed assets (018+ 019)-(078 + 079 + 091 AÚ)	006	1 252,28	1 020,72	231,56	232	
Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku / Acquisition of intangible fixed assets (041-093)	007	1 138,00		1 138,00	1 138	
Poskytnuté preddavky na dlhodobý nehmotný majetok / Advance payments for intangible fixed assets (051- 095AÚ)	008					
2. Dlhodobý hmotný majetok / Long-term tangible assets	r. 010 až r. 020	009	3 045 112,67	738 306,13	2 306 806,54	2 233 606
Pozemky / Lands	(031)	010	486 999,78	x	486 999,78	487 000
Umelecké diela a zbierky / Works of art & collections	(032)	011	9 999,00	x	9 999,00	
Stavby / Buildings	021 - (081 - 092AÚ)	012	2 000 570,59	505 125,64	1 495 444,95	1 583 320
Samostatné hnuteľné veci a súbory hnuteľných vecí / Separate movable assets and sets of movables	022 - (082 + 092AÚ)	013	119 562,04	88 300,95	31 261,09	47 409
Dopravné prostriedky / Transportation means	023 - (083 + 092AÚ)	014	31 312,69	19 144,52	12 168,17	4 644
Pestovateľské celky trvalých porastov / Perennial crops	025 - (085 + 092AÚ)	015				
Základné stádo a fažné zvieratá / Breeding & draught animals	026 - (086 + 092AÚ)	016				
Drobny dlhodobý hmotný majetok / Low-value tangible fixed assets	028 - (088 + 092AÚ)	017	120 020,07	120 020,07	0,00	1 160
Ostatný dlhodobý hmotný majetok / Other tangible fixed assets	029 - (089 + 092AÚ)	018	9 143,60	5 714,95	3 428,65	4 572
Obstaranie dlhodobého hmotného majetku / Acquisition of tangible fixed assets	(042 - 094)	019	267 504,90		267 504,90	3 500
Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok / Advance payments for tangible fixed assets (052 - 095AÚ)	020					102 000
3 . Dlhodobý finančný majetok / Total finance investments	r. 022 až r. 028	021				
Podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach v ovládanej osobe / Shares and ownership interests with controlling influence in enterprises (061- 096 AÚ)	022					
Podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom / Shares and ownership interests with substantial influence in enterprises (062 - 096 AÚ)	023					
Dlhové cenné papiere držané do splatnosti / Debentures held to maturity (065 - 096 AÚ)	024					
Pôžičky podnikom v skupine a ostatné pôžičky / Intercompany loans and other loans (066 + 067) - 096 AÚ	025					
Ostatný dlhodobý finančný majetok / Other Long-term financial investments	(069 - 096 AÚ)	026				
Obstaranie dlhodobého finančného majetku / Acquisition of long-term financial investments (043 - 096 AÚ)	027					
Poskytnuté preddavky na dlhodobý finančný majetok / Advance payments for long-term financial investments (053 - 096 AÚ)	028					

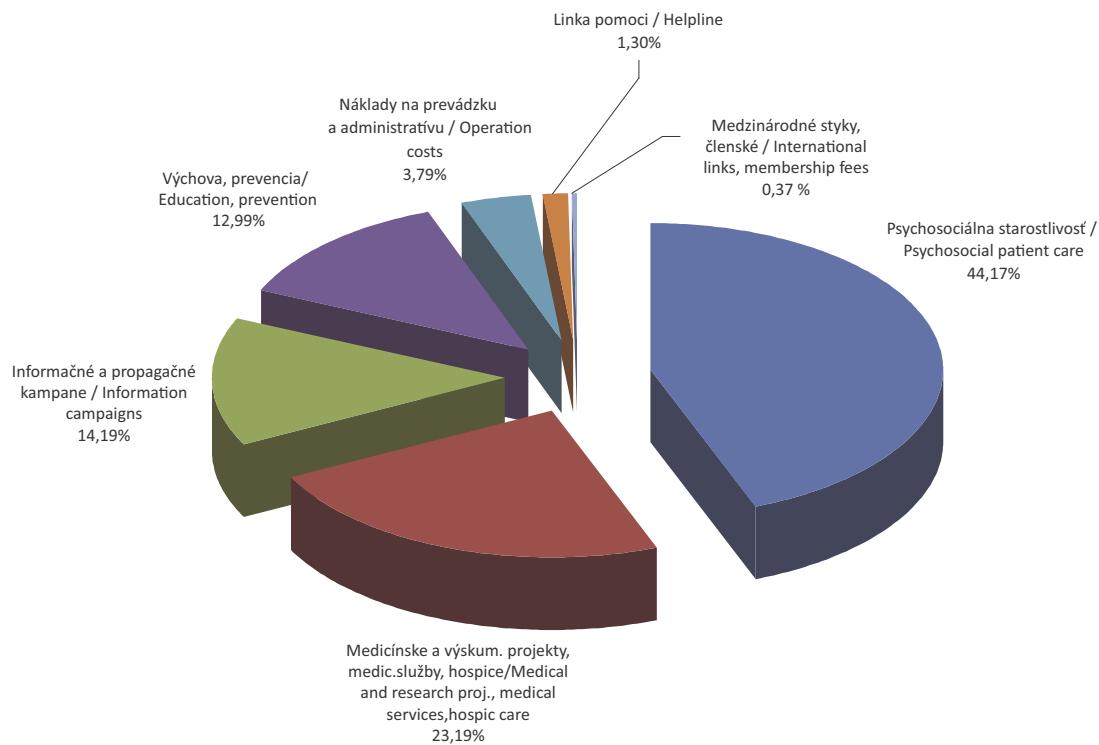
Strana aktív/Assets		č.r. /Line No.	Bežné účtovné obdobie / Current accounting period			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie / Immediately preceding accounting period
			Brutto / Gross	Korekcia / Provision	Netto / Net	
a		b	1	2	3	4
B. OBEŽNÝ MAJETOK SPOLU / Total current assets	r. 030+ r. 037+ r. 042 + r. 051	029	739 849,60		739 849,60	904 402
1. Zásoby / Inventory	r. 031 až r. 036	030	90 399,14		90 399,14	123 974
Materiál / Material	(112 + 119) - 191	031				
Nedokončená výroba a polotovary vlastnej výroby / Work-in-progress and semi-finished goods (121+122)-(192+193)		032				
Výrobky / Finished products	(123 - 194)	033				
Zvieratá / Animals	(124 - 195)	034				
Tovar / Merchandise	(132 + 139) - 196	035				
Poskytnuté prevádzkové preddavky na zásoby / Advance payments made (314 AÚ - 391 AÚ)		036	903 399,14		903 399,14	123 974
2. Dlhodobé pohľadávky / Total long-term receivables	r. 038 až r. 041	037				
Pohľadávky z obchodného styku / Trade receivables	(311 AÚ až 314 AÚ) - 391 AÚ	038				
Ostatné pohľadávky / Other receivables	(315 AÚ - 391 AÚ)	039				
Pohľadávky voči účastníkom združení / Receivables from participants in an association (358AÚ - 391AÚ)		040				
Iné pohľadávky / Others receivables	(335 AÚ + 373 AÚ + 375 AÚ + 378AÚ) - 391AÚ	041				
3. Krátkodobé pohľadávky / Total short-term receivables	r. 043 až r. 050	042	82,86		82,86	14
Pohľadávky z obchodného styku / Trade receivables (311AÚ až 314 AÚ) - 391AÚ		043				
Ostatné pohľadávky / Other receivables	(315 AÚ - 391 AÚ)	044	179,00		179,00	14
Zúčtovanie so Sociálnou poisťovňou a zdravotnými poisťovňami / Social security receivables (336)		045		x		
Daňové pohľadávky / Tax receivables (341 až 345)		046		x		
Pohľadávky z dôvodu finančných vzájomov k štátному rozpočtu a rozpočtom územnej samosprávy / Subsidies from state and local government (346+ 348)		047		x		
Pohľadávky voči účastníkom združení / Receivables from participants in an association (358 AÚ - 391AÚ)		048				
Spojovací účet pri združení / Linking account for association (396 - 391AÚ)		049				
Iné pohľadávky / Other receivables (335AÚ + 373AÚ + 375AÚ + 378AÚ) - 391AÚ		050	-96,14		-96,14	
4. Finančné účty / Total financial asset	r. 052 až r. 056	051	649 367,60		649 367,60	780 414
Pokladnica / Cash on hand (211 + 213)		052	7 388,18	x	7 388,18	8 200
Bankové účty / Bank accounts (221 AÚ + 261)		053	606 979,42	x	606 979,42	737 214
Bankové účty s dobowou viazanosťou dlhšou ako jeden rok / Bank accounts with deposit period exceeding one year (221 AÚ)		054	35 000,00	x	35 000,00	35 000
Krátkodobý finančný majetok / Short -term financial asset (251+ 253 + 255 + 256 + 257) - 291AÚ		055				
Obstaranie krátkodobého finančného majetku / Aquisition short-term financial asset (259 - 291AÚ)		056				
C. ČASOVÉ ROZLÍŠENIE SPOLU / Total accruing	r. 058 a r. 059	057	3 374,02	0,00	3 374,02	27 012
1. Náklady budúcich období / Deferred expenses	(381)	058	3 374,02		3 374,02	27 012
Prijmy budúcich období / Accrued revenues	(385)	059				
MAJETOK SPOLU / Total Assets	r. 001 + r. 029 + r. 057	060	3 791 722,77	739 924,34	3 051 798,43	3 166 788

Strana pasív / Liabilities		č.r. / Line No.	Bežné účtovné obdobie/Current accounting period	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie / Immediately preceding accounting period
	a	b	5	6
A. VLASTNÉ ZDROJE KRYTIA MAJETKU SPOLU / Total capital and reserves to cover assets	r. 062+ r. 068 + r. 072 + r. 073	061	2 360 185,25	2 532 629
1. Imanie a peňažné fondy / Capital and money funds r. 063 až r. 067		062	9 999,00	
Základné imanie / Registered capital	(411)	063	9 999,00	
Peňažné fondy tvorené podľa osobitného predpisu / Money funds of the reporting unit (412)		064		
Fond reprodukcie / Fund of reproduction	(413)	065		
Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov /Gains or losses on revaluation of assets (414)		066		
Oceňovacie rozdiely z precenenia kapitálových účastí / Gains or losses on revaluation of financial investments (415)		067		
2. Fondy tvorené zo zisku / Reserves	r. 069 až r. 071	068		
Rezervný fond / Reserves	(421)	069		
Fondy tvorené zo zisku / Statutory funds	(423)	070		
Ostatné fondy / Other funds	(427)	071		
3. Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov / Retained profit from prev.year (+; - 428)		072	2 532 429,35	2 597 128
4. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie / Profit/loss current account r. 060 - (r. 062 + r. 068 + r. 072 + r. 074 + r. 101)		073	-182 243,10	-64 499
B.CUDZIE ZDROJE SPOLU / Total external sources r. 075 + r. 079 + r. 087 + r. 097		074	62 849,78	49 400
1. Rezervy / Provisions	r. 076 až r. 078	075	14 099,33	14 538
Rezervy zákonné / Legal provisions	(451AÚ)	076		
Ostatné rezervy /Other provisions	(459AÚ)	077		
Krátkeodobé rezervy / Short-term provisions (323 + 451AÚ + 459AÚ)		078	14 099,33	14 538
2. Dlhodobé záväzky / Long-term liabilities	r. 080 až r. 086	079	326,76	177
Záväzky zo sociálneho fondu / Social fund	(472)	080	326,76	177
Vydané dlhopisy / Bonds issued by the reporting unit	(473)	081		
Záväzky z nájmu / Payables under lease agreements	(474 AÚ)	082		
Dlhodobé prijaté preddavky / Long-term advance payment received	(475)	083		
Dlhodobé nevyfakturované dodávky /Long-term non-invoiced supplies	(476)	084		
Dlhodobé zmenky na úhradu / Long-term bills of exchange to be paid	(478)	085		
Ostatné dlhodobé záväzky / Other long-term payable	(373 AÚ + 479 AÚ)	086		
3. Krátkodobé záväzky / Short-term liabilities r. 088 až r. 096		087	48 423,69	34 685
Záväzky z obchodného styku / Trade payables (321 až 326) okrem 323		088	18 981,80	9 953
Záväzky voči zamestnancom / Employee liabilities (331+ 333)		089	19 741,76	15 879
Zúčtovanie so Sociálnou poisťovňou a zdravotníckymi poisťovňami / Due to and from social security institutions and health insurance institutions (336)		090	5 918,44	5 617
Daňové záväzky / Tax liabilities (341 až 345)		091	3 689,15	3 236
Záväzky z dôvodu finančných vzťahov k štátному rozpočtu a rozpočtom územnej samosprávy / Payables from financial relations with state budget and local government authorities (346+348)		092		
Záväzky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov / Payables for unpaid subscribed shares and participation (367)		093		
Záväzky voči účastníkom zdrúžení / Payables to participants in an association (368)		094		
Spojovací účet pri zdrúžení / Linking account for association	(396)	095		
Ostatné záväzky / Other liabilities (379 + 373 AÚ + 474 AÚ + 479 AÚ)		096	92,54	
4. Bankové výpomoci a pôžičky / Bank financial assistance and borrowings r. 098 až r. 100		097		
Dlhodobé bankové úvery / Long-term bank loans (461AÚ)		098		
Bežné bankové úvery / Short-term bank loans (231+ 232 + 461AÚ)		099		
Prijaté krátkodobé finančné výpomoci / Short-term financial assistance received (241 + 249)		100		
C. ČASOVÉ ROZLIŠENIE SPOLU / Total accruing r. 102 až r. 103		101	628 763,40	584 759
1. Výdavky budúcich období / Accrued expenses (383)		102		
Výnosy budúcich období / Deferred revenues (384)		103	628 763,40	584 759
VLASTNÉ ZDROJE A CUDZIE ZDROJE SPOLU / Total r.061+ r.074 + r.101		104	3 051 798,43	3 166 788

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT (v EUR) / INCOME STATEMENT (in EUR) k 31.12.2012						
Číslo účtu/ Account No.	Náklady / Expenses	Číslo riadku / Line	Činnosť / Activities			Bezprostredne predchádzajúce účlovné obdobie/ Previous accounting period
			1	2	Spolu / total	
a	b	c				4
501	Spotreba materiálu / Consumed materials	01	141 337,39		141 337,39	151 354
502	Spotreba energie / Energy consumption	02	16 923,11		16 923,11	14 419
504	Predaný tovar / Merchandise sold	03				
511	Opravy a udržiavanie / Repair and maintenance	04	3 301,16		3 301,16	4 735
512	Cestovné / Travel expenses	05	10 306,91		10 306,91	7 151
513	Náklady na reprezentáciu / Representation expenses	06	14 232,63		14 232,63	11 370
518	Ostatné služby / Other services	07	612 761,54		612 761,54	642 230
521	Mzdové náklady / Wages and salaries	08	255 883,60		255 883,60	248 845
524	Zákonné sociálne poistenie a zdravotné poistenie / Mandatory social security	09	58 282,17		58 282,17	59 697
525	Ostatné sociálne poistenie / Other social security	10				
527	Zákonné sociálne náklady / Mandatory social security expense	11	7 269,10		7 269,10	7 329
528	Ostatné sociálne náklady / Other social security expense	12				
531	Daň z motorových vozidiel / Road tax	13				
532	Daň z nehnuteľnosti / Estate taxes	14	1 688,36		1 688,36	1 290
538	Ostatné dane a poplatky / Other taxes and fees	15	913,77		913,77	1 004
541	Zmluvné pokuty a penále / Contractual fines , penalties and interest on late payment	16				2
542	Ostatné pokuty a penále / Other fines, penalties and interest on late payment	17	2,00		2,00	
543	Odpísanie pohľadávky / Write-off of receivables	18				
544	Úroky / Interest	19	0,05		0,05	
545	Kurzové straty / Exchange rate losses	20	20,25		20,25	34
546	Dary / Gifts	21				
547	Osobitné náklady / Special expenses	22				
548	Manká a škody / Shortages and damage	23				
549	Iné ostatné náklady / Other expenses	24	10 898,49		10 898,49	10 905
551	Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku / Depreciation expense of intangible and tangible assets	25	136 792,90		136 792,90	135 613
552	Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku / Net book value of intangible and tangible fixed assets sold	26				
553	Predané cenné papíre / Securities and ownership interests sold	27				
554	Predaný materiál / Merchandise sold	28				
555	Náklady na krátkodobý finančný majetok / Expenses on short-term financial asset	29				
556	Tvorba fondov / Addition to reserves	30				
557	Náklady na precenenie cenných papierov / Expenses on revaluation of securities	31				
558	Tvorba a zúčtovanie opravných položiek / Addition to legal provisions	32				
561	Poskytnuté príspevky organizačným zložkám / Contributions provided to organizational units	33	78 250,00		78 250,00	43 000
562	Poskytnuté príspevky iným účtovným jednotkám / Contributions provided to other reporting units	34	13 460,00		13 460,00	18 075
563	Poskytnuté príspevky fyzickým osobám / Contributions provided to individuals	35	5 200,00		5 200,00	55 450
565	Poskytnuté príspevky z podielu zaplatenej dane / Contributions provided from sharing of tax paid	36				
567	Poskytnuté príspevky z verejnej zbierky / Contributions provided from fundraising campaigns	37	539 959,62		539 959,62	487 864
Účtová trieda 5 spolu / Accounting class 5 total		r. 01 až r. 37	38	1 907 483,05		1 907 483,05
						1 900 367

Číslo účtu/ Account No.	Výnosy / Revenues	Číslo riadku / Line	Činnosť / Activities			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie/ Previous accounting period
			Hlavná nezdelenaná / Core activities	Podnikateľská zdaňovaná / Business activities	Spolu / total	
a	b	c	1	2	3	4
601	Tržby za vlastné výrobky / Sales of own outputs	39				
602	Tržby z predaja služieb / Sales of services	40				2 000
604	Tržby za predaný tovar / Sales of merchandise	41				
611	Zmena stavu zásob nedokončenej výroby / Changes in inventories of work-in-progress	42				
612	Zmena stavu zásob polotovarov / Changes in inventories of semi-finished products	43				
613	Zmena stavu zásob výrobkov / Changes in inventories of finished products	44				
614	Zmena stavu zásob zvierat / Changes in livestock	45				
621	Aktivácia materiálu a tovaru / Materials and merchandise capitalised	46				
622	Aktivácia vnútroorganizačných služieb / Inter company services capitalised	47				
623	Aktivácia dlhodobého nehmotného majetku / Capitalisation of intangible fixed assets	48				
624	Aktivácia dlhodobého hmotného majetku / Capitalisation of tangible fixed assets	49				
641	Zmluvné pokuty a penále / Contractual fines , penalties and interests on late payment	50				
642	Ostatné pokuty a penále / Other fines, penalties and interest on late payment	51				
643	Platby za odpísané pohľadávky / Paymants for written-off receivables	52				
644	Úroky / Interests	53	524,52		524,52	3 214
645	Kurzové zisky / Exchange rate gains	54	2,38		2,38	3
646	Prijaté dary / Donations receives	55	47 956,97		47 956,97	
647	Osobitné výnosy / Special revenue	56				
648	Zákonné poplatky / Statutory charges	57				
649	Iné ostatné výnosy / Other revenues	58	300,00		300,00	2 865
651	Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku / Revenues from disposal of intangible and tangible fixed assets	59				
652	Výnosy z dlhodobého finančného majetku / Revenues from long-term financial assets	60				
653	Tržby z predaja cenných papierov a podielov / Revenues from sales of shares and ownership interests	61				
654	Tržby z predaja materiálu / Revenues from materials sold	62				
655	Výnosy z krátkodobého finančného majetku / Revenues from short-term financial assets	63	2 015,61		2 015,61	
656	Výnosy z použitia fondu / Revenues from reserves employed	64				
657	Výnosy z precenenia cenných papierov / Revenues from revaluation of securities	65				
658	Výnosy z nájmu majetku / Revenues from lease of assets	66				
661	Prijaté príspevky od organizačných zložiek / Contributions received from organizational units	67	78 250,02		78 250,02	43 000
662	Prijaté príspevky od iných organizácií / Contributions received from other organisations	68	102 038,01		102 038,01	97 030
663	Prijaté príspevky od fyzických osôb / Contributions received from individuals	69	52 221,73		52 221,73	79 011
664	Prijaté členské príspevky / Membership fees received	70	8 305,00		8 305,00	9 465
665	Príspevky z podielu zaplatenej dane / Contributions from sharing of tax paid	71	430 734,35		430 734,35	616 101
667	Prijaté príspevky z verejných zbierok / Contributions from public fundraisig	72	1 003 378,28		1 003 378,28	984 170
691	Dotácia / Subsidies	73				
Účtová trieda 6 spolu / Accounting Class 6 total of r. 39 až r. 73		74	1 725 726,87		1 725 726,87	1 836 859
Výsledok hospodárenia pred zdanením / Net profit or loss before taxes r.74-r.38		75	-181 756,18		-181 756,18	-63 508
591	Daiť z príjmov / Income tax	76	486,92		486,92	994
595	Dodatačné odvody dane z príjmov / Additional income tax payments	77				
Výsledok hospodárenia po zdanení / Net profit after taxes (r. 75 - (r. 76 + r. 77)) (+/-)		78	-182 243,10		-182 243,10	-64 502

Náklady na projekty, činnosť a prevádzku / Expenses on projects, activities and operations (z prostredkov finančnej zbierky, podielu dane z príjmu a ostatných fin.zdrojov)		v EUR / in EUR
Psychosociálna starostlivosť / Psychosocial patient care		842 741
Medicínske a výskum.projekty,medic.služby,hospice/Medical and research proj.,medical services,hospic care		442 528
Informačné a propagačné kampane / Information campaigns		270 818
Výchova, prevencia / Education, prevention		247 771
Náklady na prevádzku a administratívnu / Operation costs		72 331
Linka pomoci / Helpline		24 760
Medzinárodné styky, členské / International links, membership fees		7 020
Spolu / Total		1 907 970

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Pre Ligu proti rakovine SR, občianske združenie so sídlom v Bratislave

Spiriva i aktywni związków

Účinkovitá a účinná platnosť zákonov o hľadanej činnosti občianskeho združenia Ligy proti rýdzovine SR, ktoré obsahuje súvinnu k 31.12.2012 výkaz ziskov a ztrát za rok končiaci k uvedeniu dňumu, a príslušky, ktoré ohŕňajú prehľad významných účtovních záznamov a účtovních metod a ďalšie vysovetujúce informácie.

Zadpovědnost Statistického orgánu za účtovní zášterku

Statutárny orgán je zodpovedný za zostavenie tejto účtovnej zmluvy, ktorá pôsobí tiež prihlásením a výmenu obrazov v súlade so zákonom o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) a za interné kontroly, ktoré statutárny orgán považuje za potrebné pre zustavanie účtovnej zmluvky, ktorá obsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Zodparvendmif audnora

Mojou zodpovednosťou je využiť stanovisko k tejto súčinnosti závierke na zaklade mojho auditu. Audit som vykonaný v súlade s medzinárodnými auditorskými štandardmi. Použila som tieto štandardy mim Dodržiavanie etické požiadaviek, naplňovať a vykonávať audit tak, aby som získal prímerne učenie, že účetná závierka neobsahuje významné nesprávania.

Sociašos riziku je eskomunenie posudov na ziskanie auditorskych dokazov o sumach a dôjazoch vykázaných v účtovnej závierke. Zmenené posudky zavisia od usudku auditora, vrátane posúdenia rizík významnej nespravidelnosti v účtovnej závierke, či už v obdobíku posudu alebo choby. Pri posudzovaní rizika audtor bude do úvahy íntimú kontroly relevantné na zistavanie účtovnej závierky účtovnej jednotky, ktoré preukývajú pravdivosť a verejnú obrazosť, aby možno nastrihnú auditorskú posudku vzhľadom na daných okolnosti, nie však na účely vyjadrenia stanoviska k účtovníctvu ľahomu účtovnej jednotky. Audit d'alej zahŕňa vyhodnotenie sledovania používania účtovných zásad a účtovných metod akorú s primenitom účetných odhadov, ktoré mohu finančne organ, ako aj vyhodnotenie celkového prameňacieho účtovnej závierky.

Som presvedčená, že autorské dôkazy, ktoré som získala, poskytujú dovoľaný a všetky riadok pre moje autorské práva.

Safety rules

Podľa tejto stanoviska, dôkazová záťažka poskytuje vo všetkých vzťahom v súvislostiach pravidiel a termínu obraz finančnej situácie občianskeho združenia Liga proti rakovine SR k 31.12.2012 a výsledku jeho hodnotenie za rok končiaci k uvedenému dátumu v súlade so faktúrami o úhradách.

by Tatita Čechová, CA

C. Inc. 737 SKAU

15. April 2013

84105 Bratislava

Mark 1:14-20 mm 55

64

REPORT OF INDEPENDENT AUDITORS

For the Liga proti rakovine SR

We have audited the accompanying financial statements of Liga proti rakovine SR, which comprises the balance sheet as of 31 December 2012, the profit and loss account for the year then ended and the notes thereto, as well as the summary of important accounting principles and accounting methods and other explanatory notes.

The company management is responsible for the preparation and the objective presentation of these financial statements in accordance with the Accounting Act No. 431/2002 Coll., as amended. This responsibility includes proposing, implementing and maintaining internal audits relevant for the preparation and the objective presentation of the financial statements, which are free from material misstatement due to a fraud or a mistake, furthermore choosing and applying appropriate accounting principles and accounting methods, as well as making accounting estimates, reasonable under given circumstances.

Our responsibility is to express an opinion on these financial statements based on our audit. We conducted our audit in accordance with the International Standards on Auditing. These standards require that we meet ethical requirements, plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether the financial statements are free from material misstatement.

The audit includes conducting procedures to obtain audit evidence supporting the amounts and disclosures in the financial statements. The chosen procedures depend on the auditor's decision, including assessing the risk of material misstatement in the financial statements, either due to a fraud or due to a mistake. In assessing this risk, the auditor takes into account internal audits relevant for the preparation and the objective presentation of the financial statements in the accounting unit, in order to propose auditing procedures appropriate under given circumstances, however, not for the purpose of expressing an opinion on the efficiency of internal audits of the accounting unit. Furthermore, the audit includes evaluating the appropriateness of the accounting principles and accounting methods used and the reasonableness of the accounting estimates made by the management, as well as evaluating the overall presentation of the financial statements.

We believe that the obtained audit evidence provides a sufficient and reasonable basis for our opinion.

In our opinion, the financial statements present a fair and objective view of the financial position of Liga proti rakovine SR as of 31 December 2012, the results of operations and the cash flows for the year then ended in accordance with the Accounting Act.

Bratislava, 15 April 2013

Ing. Edita Čechová, CA
SKAU Licence Nr. 737
841 05 Bratislava
Nedajkami 55

Al. -

ORGANIZÁCIA / ORGANISATION

Generálna rada/General Board

MUDr. Eva Siracká, DrSc.
prezidentka /president

mim.prof. MUDr. Roman Kováč, CSc.
viceprezident/vicepresident

doc. MUDr. Vladimír Bella, PhD.
MUDr. Richard Hrubý, PhD.
MUDr. Elena Kavcová, PhD.
JUDr. Miloš Kvasňovský
doc. MUDr. Jozef Marenčák, PhD.
MUDr. Darina Sedláková, MPH
prof. MUDr. Stanislav Špánik, PhD.
MUDr. Jozef Šuflarsky, PhD.
doc. MUDr. Mária Wagnerová, CSc.

Vedecká rada/Scientific Board

doc. Ing. Čestmír Altaner, DrSc.
doc. MUDr. Peter Beržinec, CSc.
prof. MUDr. Jozef Holomáň, CSc.
prof. MUDr. Michal Horňák, DrSc.
doc. MUDr. Juraj Kaušitz, CSc.
prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc.
doc. MUDr. Jozef Mardiak, CSc.
prof. MUDr. Lukáš Plank, DrSc.
doc. MUDr. Ivan Pleško, DrSc.
MUDr. Ján Siracký, DrSc.
prof. MUDr. Pavol Traubner, PhD.
MUDr. Viliam Ujházy, DrSc.
doc. MUDr. Eva Valovičová, CSc.

Revízna komisia/Control Board

MUDr. Vladimír Vlasák
doc. MUDr. Zuzana Krištúfková, PhD.
MUDr. Martina Vorobjov

Hlavná kancelária, sekretariát/ Head Office, Secretariat

Ing. Eva Kováčová
výkonná riaditeľka/Executive director

Ing. Mgr. Martina Slušná
PR manažérka/PR manager

Ing. Eva Tomáňková
projekty, organizačné zložky
Projects, affiliated units

Ing. Lenka Dendišová
ekonómia a financie/Economy and finances

Mgr. Lucia Budáčová
projektová manažérka- informácie, výchova
Project manager- information, education

PaedDr. Jana Horváthová
služby pre pacientov/Services for patients

Mgr. art. Tatiana Bartošíková
programová manažérka/Programme manager

Simona Papánková
asistentka/Assistant

Gabriela Cigániková
recepčná/Receptionist

Ing. Edita Čechová
audítorka/Auditor

POBOČKY LIGY PROTI RAKOVINE/ UNITS OF THE LEAGUE AGAINST CANCER

Banská Bystrica, Bardejov, Košice,
Lučenec, Michalovce, Nitra, Piešťany,
Topoľčany, Trebišov, Trnava, Žilina

SVOJPOMOCNÉ KLUBY PRE ŽENY S RAKOVINOU PRSNÍKA/SELF-HELP GROUPS FOR BREAST CANCER PATIENTS

Banská Bystrica, Bratislava, Košice,
Lučenec, Michalovce, Liptovský Mikuláš,
Partizánske, Pezinok, Poprad, Prešov,
Skalica

KOLEKTÍVNI ČLENOVIA/ COLLECTIVE MEMBERS

KLINČEK- Čadca, SLOVILCO - Martin,
Turčianske Venuše - Martin, Klub IRIS -
Nové Zámky, OZ Narcis - Vranov nad
Topľou, Organizácia postihnutých
chronickými chorobami – Trenčín

Centrum pomoci/ Cancer Help Centre Bratislava

Brestová 6, 821 02 Bratislava

Centrum pomoci/ Cancer Help Centre Martin

Kukučínova 2, 036 01 Martin

Centrum pomoci/ Cancer Help Centre Košice

Paulínyho 63, 040 01 Košice

Ubytovacie zariadenie pre rodičov detských onkologických pacientov/ Home for parents of child cancer patients

Vlárská 5/A, 831 01 Bratislava –
Kramáre

Liga proti rakovine SR

Brestová 6, 821 02 Bratislava
Bankový účet: VÚB Bratislava – mesto
Č. účtu: 104 832 012/0200

www.lpr.sk

